

8-9 Prof. Bouvy
Mensen die niet meer ziek worden:
utopie of reëel toekomstbeeld?

11 Gezonde scholen
Kleine honderdduizend data mee
naar huis: het project kan beginnen

4 Academic hero
Prof. Schmidt: "Ferid Murad
made me into a real scientist"

7 Standing tutorials
"Standing keeps me awake"

observant | 13

www.observantonline.nl

Onafhankelijk weekblad van de Universiteit Maastricht | Redactieadres: Postbus 616 6200 MD Maastricht | Jaargang 36 | 26 november 2015

nl Bonus misschien openbaar

De hoogste gratificatie is vorig jaar uitgereikt aan een medewerker van de 'Berg'. En de meeste bonussen vielen bij de dienst financiële zaken (Finance). De kwestie van de gratificaties - wie, wat, openbaar of niet - staat weer op de agenda.

Moet de naam van een medewerker die extra salaris in de vorm van een gratificatie krijgt, bekend gemaakt worden? En moet de reden waarvoor hij of zij die bonus ontvangt, ook bekend worden? Jazeker, vindt Huub Odekerken, vorig jaar nog lid van de universiteitsraad. Hij bracht de kwestie daar ter sprake: tegen de regels in, zei hij, werd er geheimzinnig gedaan rond het toekennen van gratificaties (anders dan bij een ambtsjubileum), terwijl het toch nuttig zou zijn om te weten waarom iemand iets extra's krijgt. "Dat zal motiverend werken", verwachtte hij.

In de 'gratificatieregeling UM' uit 2010 staat inderdaad onder artikel 5 lid 2: *Binnen de betreffende beheersseenheid worden (sic) de genomen beslissing openbaar gemaakt.*

Die bepaling blijkt echter multi-interpretabel. Het college van bestuur steunt tot nu toe een beperkte uitleg: de directeur van een beheersseenheid geeft informatie aan de dienstraad of faculteitsraad over aantallen bonussen en het bedrag dat ermee gemoeid is. Geen namen. "Niet iedereen stelt het op prijs als collega's weten dat je een bonus hebt gekregen", zei bestuurder Nick Bos afgelopen voorjaar nog.

Maar hij was bereid "er nog eens naar te kijken" en dat heeft er nu in geresulteerd dat de zaak wordt voorgelegd aan alle UM-medewerkers in een soort referendum, zegt Huub Hamers, lid van het Lokaal Overleg tussen vakbonden en college van bestuur. Dit "op initiatief van het LO. En het college zal de uitslag bindend verklaren", meldt Hamers.

Het 'referendum' bestaat nu uit twee vragen

(naam en reden van de bonus bekend maken?) die mee zijn genomen in het werkbelevingsonderzoek dat deze week digitaal naar alle medewerkers is gezonden. Gratificaties worden immers toegekend omdat iemand "aanmerkelijk" meer heeft gepresteerd dan zijn eigenlijke werk voorschrijft. De bandbreedte loopt van een kwart naar een half en een heel maandsalaris. Daarnaast is er een andere variant, de zogenoemde netto-gratificatie, een vast bedrag van 500 of 750 euro dat netto wordt uitgekeerd, ongeacht de hoogte van het salaris.

Uit een overzicht dat het college van bestuur aan het LO toestuurde blijkt dat men vooral bij de dienst financiële zaken (Finance) tuk is op die (redelijk bescheiden) netto variant. In 2014 werd die daar 37 keer ingezet. "Toeval", zegt directeur Ruud Bollen, "een groepsgratificatie omdat mensen vanwege nieuwe wet- en regelgeving extra hard hebben moeten werken, ook in de avonden bijvoorbeeld." In de rest van de UM werd dit type bonus nauwelijks uitgekeerd. Finance gaf ook nog elf 'normale' gratificaties weg, meer dan elke andere dienst. De hoogste bedroeg bruto 4.015 euro. Het kan uiteraard nog hoger: het bureau van de universiteit (MUO), de 'Berg' dus, gaf een medewerker in schaal 16 bruto 6844 euro extra mee naar huis. Alleen de FHML kwam in de buurt met een bedrag van 6633 euro voor een (of meer, dat is niet duidelijk) lid van de wetenschappelijke staf.

Van de faculteiten heeft de FHML het vaakst een bonus uitgekeerd, veertien maal, waarvan negen aan wetenschappelijk personeel, vijf aan ondersteunende medewerkers (obp). Aan de andere kant van het spectrum staan de psychologen met een magere drie gratificaties voor wetenschappers. De facultaire opb'ers kregen niets.

Wammes Bos

Veertigjarige UM zet volgend jaar de deuren open

Een jubileum dat zich speciaal op de stad Maastricht en op de omringende regio richt. Dat is de bedoeling van de festiviteiten, volgend jaar, ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van deze universiteit. "Daarna", zei bestuursvoorzitter Martin Paul deze week tijdens een persconferentie over het jubileum, "hopen we dat het afgelopen is met het beeld dat de universiteit met de rug naar de stad en de regio staat."

Het hoogtepunt van de feestelijkheden komt in september 2016 te liggen. De opening van het academisch jaar 2016-'17 in het Vrijthoftheater zal deze keer ook voor inwoners van de stad interessant zijn; over het programma is helaas nog niets bekend. Dat laatste geldt ook voor het PAS-festival, (parcours of arts & science) dat drie dagen (8-10 september) zal duren; de afgelopen twee eendaagse versies waren een groot succes. Verder komt er in die week nog een gala-

bal voor studenten en medewerkers.

In de loop van het jaar worden min of meer normale UM-activiteiten van een jubileumrandje voorzien, terwijl er ook van alles speciaal uit de kast wordt getrokken. Zo worden de bureaus van de veertig UM-panden op de koffie uitgenodigd, net als Maastrichtenaars die 40 jaar worden; gaan Tuna (Spaanse liedjes), universiteitsorkest en universiteitskoor de bejaardenhuizen langs, wordt her en der in de provincie de wetenschap "teruggegeven aan de mensen die donaties hebben gestort of de UM anderszins hebben gesteund", meldt Jos Kievits van het universiteitsfonds. En er komt er een fietstocht die veertig 'onbekende heuvels' van Limburg bestrijkt.

Het programma is op een speciale website te raadplegen. Het motto van dit alles, zei Paul: "We zetten de deur open, kom binnen."

WB

www.maastrichtuniversity.nl/jubileum

Pub quiz for UNICEF, see also page 5 Photo: Loraine Bodewes

eng

A quarter of foreign students find jobs

Foreign students often remain in the Netherlands to work after they have graduated. More than one in four has a job five years later, Statistics Netherlands (CBS) reports.

A few years ago, politicians grumbled about foreign students in Dutch higher education: why should the Netherlands have to pay for their staaar how much the Netherlands benefited from these students.

Since then, the government has carried out a campaign to try and keep foreign students in the Netherlands. Because if one in five foreign

students were to remain here, it would provide the treasury with 740 million euro.

But there are more. At the request of the internationalisation organisation EP-Nuffic, CBS combed through the figures. CBS looked at students who graduated in the academic year of 2008/2009 and were still working here in 2013. Recent figures also show that thousands of Dutch nationals come to study in the Netherlands after having been to school abroad. Of this group, two-thirds eventually stay here to work.

HOP

Zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder

Naam: Kim Jansen (Ulestraten, 1976) * **In het dagelijks leven:** directiesecretaresse Studenten Service Centrum * **Burgerlijke staat:** woont samen met Cyriel * **Woont in:** Maastricht

Foto: Loraine Bodewes

“Ik ben niet het type dat een keukentafel vol kinderen wil, één klein wondertje lijkt me heel speciaal”

Wat een grappig meisje op de foto. Hij is gemaakt op mijn derde verjaardag, je ziet drie kaarsjes branden. Maar ik zie het ook aan mijn mond, die is scheef. Ik heb tussen mijn tweede en derde jaar een aangezichtsverlamming gehad waardoor mijn gezicht een korte periode aan een kant verlamd was. Ik weet er zelf niets meer van, maar als ik moe ben kun je het zien aan mijn oog. Dat hangt dan een beetje. Mijn ouders waren uiteraard ongerust, maar gingen er tegelijkertijd vanuit dat het wel goed zou komen. Ze kregen gelukkig gelijk.

Eindelijk een man als baas. [Lacht] Dat maakt me niet zoveel uit, ik heb al voor tig bazen gewerkt, bij de UM, maar daarvoor ook bij Vodafone. Elke leidinggevende is anders. Sinds juni is het Pascal (Breuls, red.). Wat typisch is voor hem? Zijn humor, zijn opgewektheid. Hij is heel benaderbaar, ik kan altijd bij hem binnenlopen. Pascal plaagt graag, net als mijn naaste collega Dennis. Die zet mijn beeldscherm soms op zijn kop of verstopt mijn muis als ik ben vergeten mijn kamer af te sluiten.

Zet mij maar op een toeristisch eiland. Ik heb toerisme gestudeerd, maar houd zelf niet zo van de drukke toeristische oorden. Cyriel en ik boeken liever een agriturismo in een klein Italiaans dorp dan een druk hotel in Florence of Turijn, om maar eens iets te noemen. En wat betreft mijn beroep: ik ben in de wieg gelegd voor secretaresse. Ik was als kind al met een bureautje, paperassen en pennen in de weer. Ik houd van regelen, wil voor mensen zorgen. Mijn moeder was ook secretaresse, bij de Provincie. Het zit dus een beetje in de genen.

Veertigjarige werkweek? Ik heb het meestal druk, maar dat heb ik liever dan dat ik werk moet zoeken. Veertig uur haal ik makkelijk, soms ga ik er een paar uur overheen.

Ik ruim één keer per maand mijn bureau op. Als ik

kook – mijn grote passie – is de keuken volgens mijn vriend een groot slagveld, maar mijn kantoor ziet er altijd netjes uit. Ik ben heel gestructureerd. Ik heb vorige week Pascals bureau opgeruimd; stapeltjes gemaakt, zakdoekje met inkt weggegooid. Ik wist dat hij de volgende ochtend een afspraak op zijn kamer had, hij heeft het zo druk, komt er zelf vaak niet aan toe. Maar ik ga daar geen gewoonte van maken hoor. [Lacht]

Favoriete serie? Ik kijk weinig tv, heb vaak andere afspraken, ga sporten of naar de film. Soms vind ik het fijn om de tv uit te hebben en lekker een tijdschrift te lezen. Ik lees de *Linda* en soms heb ik tijd voor de *Libelle* die ik van mijn moeder krijg. Aan boeken kom ik nagenoeg alleen toe tijdens een vakantie. Wat programma's betreft: *Penoza*, *Chantal blijft Slapen*, *Flikken Maastricht*, *De Zwarte Tulp*, *RTL Late Night*, *de TV Show*. Allemaal de moeite waard.

2015 is een goed jaar. Had je me dit bijvoorbeeld in juli gevraagd dan had ik volmondig ja gezegd. Maar de laatste weken maak ik me wat zorgen om mijn ouders die allebei opeens aan het sukkelen zijn en op korte termijn onder het mes moeten. Ik schrok daar wel even van, ze zijn pas 67. Maar we gaan er vanuit dat het allemaal goed komt.

Als ik een jongen was geweest dan heette ik ... [Ze pakt de telefoon en appt haar moeder, het antwoord volgt snel] Dennis of Jeroen. Mijn ouders hebben nog even getwijfeld over 'Geneviève', dat vond mijn vader een erg leuke naam. Gelukkig is 'm dat niet geworden, ik houd niet zo van lange voornamen.

U2 of Rieu? André Rieu. Vanwege de emotie die hij in zijn optredens legt. Ik vind hem een heel warme persoonlijkheid die weet welke muziek mensen raakt. Ik zou graag een keer een concert van hem bijwonen. Tot nu was ik op reis of vierde mijn

verjaardag tijdens de concerten op het Vrijthof.

Grote liefde? Uitgebreid (uit) eten! Je kunt me geen groter plezier doen dan een tafeltje te reserveren bij Château Neercanne of Sint Gerlach, Kruisheren, Au Coin des Bons Enfants, Pirandello in Landgraaf of La Butte aux Bois in Lanaken. Ik ben een keer gaan lunchen bij Beluga. Het feit dat je je tas op een überchique poefje mag zetten, dat ieder bord eruitziet als een schilderijtje en dat je heel bijzondere gerechten geserveerd krijgt: fantastisch!

Kinderverjaardagen zijn voor mij hell. Nee hoor, al maak ik ze weinig mee. Ik zou misschien wel kinderen willen. Je bent je op mijn leeftijd – 39 – heel bewust van de consequenties, in positieve en negatieve zin. Ik ben niet het type dat een keukentafel vol wil, één klein wondertje lijkt me heel speciaal. Maar Cyriel en ik kunnen ook zonder kinderen heel gelukkig zijn. Je gelukt hangt van veel meer zaken af.

Ik brei een trui voor ... Ik ben niet zo van het breien. Ik heb wel een tijdje op de modevakschool gezeten en toen mijn eigen carnavalspekske gemaakt. Vervolgens ben ik aan een cocktailjurk begonnen, maar die zit nog in de spelden. Ik heb dat vaker met hobby's en sport: ik vind iets leuk, duik erin, maar als de uitdaging er af is, ga ik door naar het volgende.

Als er iets is, bel ik mijn vader. Als er echt iets aan de hand is, bel ik naar huis. Ik vertel mijn verhaal aan degene die opneemt: mijn vader of moeder. Mijn vader is rationeler, mijn moeder emotioneler. Ik lijk meer op haar. Vrienden bel ik niet zo snel als er iets is. Ik wil een ander niet lastig vallen. Ja, misschien ben ik soms ietwat te bescheiden.

Contract Arbo Unie onder spanning

Het contract met de Arbo Unie, die bij de UM de bedrijfsgeneeskundige zorg levert, wordt met slechts een jaar verlengd. De Arbo Unie begon in 2012, het contract liep tot 1 januari 2016 met de optie om het met twee jaar te verlengen voordat opnieuw een openbare aanbesteding zou worden gedaan. De verzamelde UM-directeuren vonden die periode echter te lang.

Ongeveer een jaar geleden kwamen forse kritische geluiden naar boven, vooral vanuit de binnenstad. Bij de School of Business and Economics rezen klachten die tot in de universiteitsraad werden geventileerd over een slechte bereikbaarheid van de bedrijfsarts en bureaucratische traagheid. Het college van bestuur kondigde een hartig gesprek met de Arbo Unie aan. Die beloofde beterschap; rond september zou vervolgens het

besluit vallen over continuering van het contract. In een evaluatierapport concludeerde de afdeling HRM dat er inderdaad verbetering was geconstateerd en dat dat voldoende was. De directeuren van de faculteiten en diensten waren iets minder overtuigd en besloten in samenspraak met het college van bestuur dat een verlenging met een jaar genoeg was. Voor een nieuwe aanbesteding was het sowieso te kort dag. De Arbo Unie ging daarmee akkoord.

In de commissie bedrijfsvoering van de universiteitsraad kwam HRM-directeur André Koehorst twee weken geleden met het nieuwtje dat er sinds de evaluatie toch weer twee incidenten waren geweest – op de inhoud ervan ging hij niet in – die de relatie met de Arbo Unie opnieuw onder druk zetten. Maar, zei hij, “het ligt niet alleen aan hen, ook de UM speelt hier een rol: wij zouden

onze wensen beter moeten articuleren.” Vanuit de commissie kwamen vragen over het contract als zodanig: was er destijds bij de aanbesteding niet te veel op de prijs afgegaan, ten koste van de kwaliteit? Uit de antwoorden van het college van bestuur en de afdeling HRM bleek dat het contract was verleend omdat de Arbo Unie op een aantal criteria goed scoorde, waaronder de kwaliteit. Helaas was de beloofde kwaliteit niet altijd geleverd. Het bedrijf doet nu beter zijn best en draait zelfs met verlies om toch aan de eisen te voldoen, klonk het. Collegelid Nick Bos: “Dat is dus geen basis voor een langjarige relatie. Daarom hebben we nu een tussenjaar om te zien wat we willen.”

Wammes Bos

UM achtste ranglijst jonge universiteiten

De Universiteit Maastricht is twee plaatsen gezakt op de QS 'Top 50 under 50' en staat nu op de achtste plaats. De ranking, die dit jaar voor de vijfde keer verschijnt, is voor universiteiten die jonger zijn dan vijftig jaar. Aziatische universiteiten domineren de top van de lijst, de eerste Europese instelling staat op de zevende plaats: University of Bath.

De QS 'Top 50 under 50' is onderdeel van de QS World University Rankings (WUR). QS paste dit jaar de methodologie aan voor het beoordelen van de wetenschappelijke output. Gevolg: een daling op de lijst van jonge universiteiten en ook op de World University Ranking: van 118 naar 169.

RJ

Frisse lucht en een broodje

Foto: Joey Roberts

“Kijk hier zijn we nu, op de Ezelmarkt.” Voor het Studenten Service Centrum bestuderen vier dames van het secretariaat van rechten de plattegrond. Ze horen bij de negentig medewerkers die dinsdag in de binnenstad een lunchpakketje en een wandelroute komen ophalen in het kader van het lunchwandelen. Dit is onderdeel van Health&Fitness, georganiseerd door ArboUnie en UM Sport, die met verschillende activiteiten UM-medewerkers willen stimuleren om gezonde keuzes te maken. In Randwyck strekken op hetzelfde moment 110 mensen de benen. De deelnemers in de binnenstad kunnen kiezen voor een route van 20-30 minuten door het Stadspark of langs de Grote Gracht. Of ze lopen

hun eigen rondje, zoals Anne van der Put, tutor bij UCM, en haar collega's. “We hebben het heel druk, dus we gaan maar een kwartiertje.” De gratis lunch heeft haar over de streep getrokken. “Goed dat ze het zo promoten. Een collega gaat wel eens wandelen, maar wij gaan nooit mee.” Nicolai Manie, coördinator Academic Advising UCM en coördinator Educational Services bij het Edlab, bekijkt ondertussen het lunchpakket: broodje kaas, een flesje drinken en fruit. “Is dat wel gezond?” vraagt hij lachend, wijzend op de witte broodjes. Wandelen doet hij vaker: “Ik werk op twee locaties, dan gaat dat vanzelf.” Iedereen die naar buiten gaat, knoopt de jas goed dicht. Er staat een gure wind, wat volgens het

KNMI een gevoelstemperatuur van -4 oplevert. “En nu regent het ook nog een beetje”, zegt Jan Loman, promovendus bij Quantitative Economics. Hij is dan ook van plan zijn lunchpakket op zijn warme kantoor op te eten. “Maar ik ben hier naartoe gewandeld! In de zomer loop ik wel vaker naar de dieren in het Stadspark.” Jos Hamers, consultant bij ICTS, laat zich door wat kou en nattigheid niet tegenhouden. “Gewoon doorlopen, zo erg is het niet.” Hij is dan ook een ervaren wandelaar. “Twee tot drie keer per week gaan we met een paar collega's op pad. We lopen vandaag ons vaste rondje, tenzij er een interessante route tussen zit, dat zullen we eens gaan zien.”

CF

UM Campus in Brussel vandaag weer open

Vandaag, donderdag 26 november, gaat de UM Campus in Brussel weer open. Personeel zal weer aan het werk gaan nadat het college van bestuur van de Universiteit Maastricht had besloten om de campus te sluiten op maandag, dinsdag en woensdag vanwege het hoogste terreurdreigingsniveau dat sinds zaterdag van kracht is in de Belgische hoofdstad. Niveau vier geldt nog steeds, maar scholen zijn sinds woensdag open en de metro rijdt weer. Wel houden honderden agenten en militairen schoolgebouwen en metrostations in de gaten. Voor de UM Campus in Brussel betekende de sluiting dat een aantal geplande activiteiten – vergaderingen, een tweedaagse workshop en een bijeenkomst van parttime ‘campuspromovendi’ – moest worden afgezegd. Vivianne Heijnen, hoofd van de campus, verwacht dat de campus volgende week weer op volle toeren draait. “Ondanks dat we vandaag open zijn, hebben we toch een tweedaagse bijeenkomst gecancelled. De helft van de deelnemers had afgezegd. De organisatie wijkt nu met een kleinere groep uit naar Maastricht.” De campus in Brussel, gelegen aan de Legerlaan, is gehuisvest in een historisch gebouw vlakbij twee centrale metrostations: Merode en Montgomery.

WD

Elke dag om 14.00 uur zat ik voor de televisie. Dan begon het middagjournaal terwijl heel Spanje aan de belangrijkste maaltijd van de dag zat. Er waren nog geen mobiele telefoons, laat staan smartphones of ‘push-berichten’ in 1992, dus was het nieuws op tv de eerste informatiebron.

Elke dag hield ik mijn adem in bij de openingssituaties: had ETA weer toegeslagen? In 1992 waren drie belangrijke ETA-kopstukken opgepakt en dat leidde tot een golf van aanslagen als represaille. Bijna dagelijks werd er ergens in Spanje, met Baskenland aan kop gevolgd door Madrid, een autobom in drukke straten tot ontploffing gebracht, een politicus, militair of politieagent in de nek geschoten, of een kazerne opgeblazen.

Ik woonde in een voorstad van Madrid van 1992 tot 1996 en nam bijna dagelijks de trein naar Madrid. Vanaf het drukke en grote station

‘No pasarán!’

Atocha, waar jaren later Al Qaida een bloedbad zou aanrichten, wandelde ik langs de ministeries, het parlamentsgebouw en de ‘Guardia Civil’ kazernes.

In het begin keek ik naar auto's en mensen en vroeg me af of er ergens een bom gereed stond om in dit district vol symbolen van de Spaanse macht, dood en verderf te zaaien. Het kon zomaar gebeuren, terwijl ik daar wandelde in de altijd zonnige straten tussen de Madrilenen en busladingen toeristen.

Niemand leek zich bewust van dit latente gevaar, want er moest gewoon geleefd worden. Bijna iedereen in mijn omgeving kende wel iemand die direct of indirect met een ETA-aanslag te maken had gehad of een potentieel doelwit was. De echtgenoot van een Spaanse vriendin was

een rechter wiens auto dagelijks voor vertrek naar kantoor op explosieven werd gecontroleerd. Dat hoorde simpelweg bij het leven van alledag.

Na iedere aanslag ging het volk massaal de straat op met leuzen tegen het geweld en daags erna had de elasticiteit van de samenleving het van de woede en ontzetting gewonnen, en was in zijn oude vorm teruggekeerd. Niemand liet zich door angst leiden.

Het Spaanse volk liet zien hoe de rijen zich telkens opnieuw sloten en voorkwam daarmee dat de terreur de maatschappij volledig zou ontwrichten. De fameuze leus uit de Spaanse Burgeroorlog tegen het fascisme van Franco leek in het hart en het hoofd van de Spanjaard te leven: ‘No pasarán!’, ze komen er niet langs!

Ellen Krijnen, Manager Maastricht Summer School / Manager Graduate School of Business and Economics

Deze column is geschreven op persoonlijke titel

Harald Schmidt inspired by Ferid Murad

“He made me a real scientist; someone who creates lasting knowledge”

“Dad, can you clear up some questions I have about NO?” Harald Schmidt’s son, who is studying Medicine in Southampton, recently asked through Skype. Little did he know that Schmidt, professor of Pharmacology & Personalised Medicine, had actually co-discovered the molecule NO, while working with the man who made it famous: American physician, pharmacologist and Nobel Prize winner Ferid Murad.

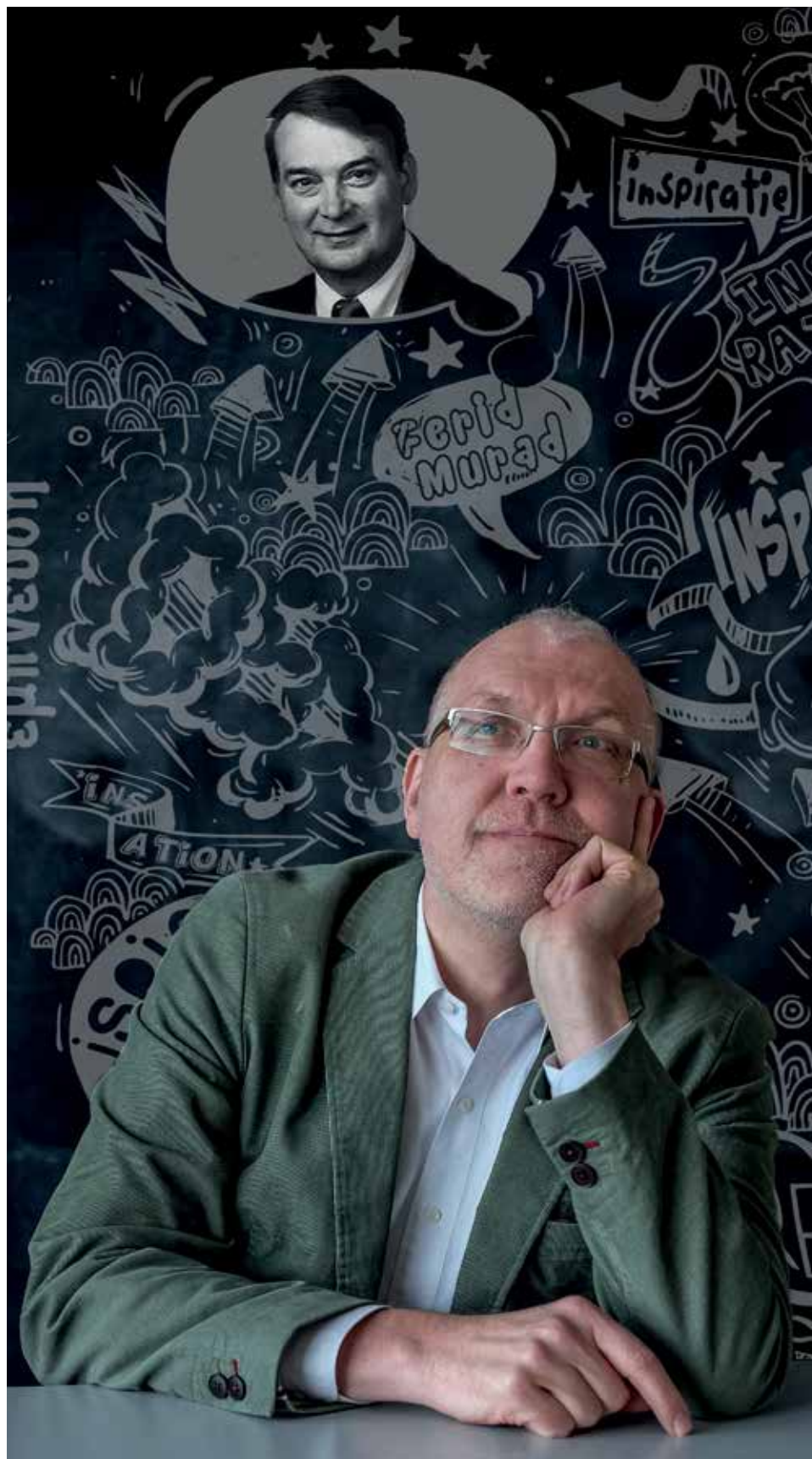

Photo: Joey Roberts Illustration: Simone Golob

It was Murad’s research on the role of NO and its effect on the blood vessels, for which he was rewarded the Nobel Prize in Physiology or Medicine in 1998, which first caught Schmidt’s attention. “I was working as a post-doc researcher in Berlin. My supervisor had the topic of my research – and actually my whole career – planned out for me. But I was more interested in NO. A pointless topic, he said, an artefact. Luckily, I had my fellowship and therefore paid my own salary. So I continued on NO. Murad was one of the few people I could quote in my first paper – the field was so new. I decided to visit his lab in Chicago and ended up working there.” Murad took a completely different approach to science than Schmidt was used to. “Before I met him, I just worked in research, I went from paper to grant, step by step. Murad said: You’re looking at it wrong. You have to think: what is the most

challenging and urgent problem in our field today? If we solve that, the grants and papers will follow. That changed me. He made me into a real scientist; someone who creates lasting knowledge.”

Schmidt tells his PhD students the same thing. “Nowadays, you’re surrounded by people who are counting the papers you’ve written and the money you’ve brought in. But so many papers are completely irrelevant. Why should I, or anyone, devote my life to filling pages?” Murad was very encouraging towards his researchers. “The atmosphere in the lab was so stimulating. There was a joint understanding, a true desire to create high-quality knowledge. Once a week, we had a social gathering. There were post-docs from all over the world. Murad invited us and our wives to barbecues. He made sure the couples were happy in their

new country. It felt like a big family.” But Murad wasn’t only nice. “He was very demanding, asked critical questions and when he thought your proposal wasn’t scientific enough, he’d let you know.” On the other hand, Murad also taught them that failing is part of science. “A lot of our research didn’t work, as is the case in any new field. He said: If you take a step into the big dark, failing is inevitable.”

Schmidt and Murad stayed in touch ever since. “We e-mail and even though he is over 70, he still attends the biennial conference I organise. Winning the Nobel Prize hasn’t changed him. He never makes a fuss about it. He’s still an ordinary guy, interested in further exploring his field of expertise.”

Cleo Freriks

Appointment angst

It’s that time of year when universities around the country are swamped with kids trying to figure out where to go study. I say *kids*, but many of them are not much younger than I was when I started teaching in Maastricht, almost ten years ago.

I don’t say that to show off. In fact, at 23, I was a relatively old graduate by Australian standards. Start a degree right out of school and you’ll be done by 21. In the Netherlands, students are often just warming up at that age. The bachelor-master system may have been partly introduced to discourage students from loitering around for the better part of a decade, but the old system died a slow death, at least in people’s minds. Since the old degree amounted, in today’s terms, to both a bachelor’s and a master’s degree, a bachelor’s alone counts in the Dutch collective psyche as just over half a degree.

I was an unhappy teacher, and not only because I was monumentally unqualified. There were two problems. First, teaching involves a considerable amount of interaction with the other human beings. Second, it is unpleasantly dependent on both students and teacher showing up in the same place at the same time. It didn’t bother me if the students wanted to congregate somewhere; the fact that I had to be there too was the real thorn in my side.

Don’t get me wrong: I love *work*. Adore it. My problem is with things being locked in: dentist appointments, meetings, events of any kind. The fact that I *must* make myself respectable and enter the world is only part of it. It’s the psychological aspect of obligation that bothers me; the prospect of a fixed agenda item looming on the horizon, no matter how innocent. Friday afternoon coffee with a friend, say. ‘I literally can’t breathe’, I’ll tell Rutger-Jan, waving my diary in his face. ‘I can’t even.’ Even a Sunday afternoon Skype date to watch my one-year-old nephew rub peas on his face is enough to give me heart palpitations – although at least I don’t have to get out of my pyjamas for that.

Alison Edwards

Arbo Unie contract under pressure

The contract with Arbo Unie, which provides company medical care for the UM, will only be extended for one year. Arbo Unie started in 2012 and the contract was until 1 January 2016, with an option of an extension of two years before a public call for tenders would be issued again. The UM directors, however, felt that this period was too long.

About a year ago, there was a lot of criticism, in particular from the city centre faculties. There were complaints from the School of Business and Economics, which even reached the University Council, about poor accessibility of the company doctor and about bureaucratic sluggishness. The Executive Board announced its intention to have a serious word with Arbo Unie. The latter promised improvement; the decision about continuation of the contract would occur around September. In an evaluation report, the HRM department concluded that improvements had indeed been observed and that those were sufficient. The faculty and service department directors were a little less convinced and decided, in consultation with the Executive Board, that an extension of one year was sufficient. It was a little late in the day for a new public contract anyway. Arbo Unie agreed. In the University Council's Operational Management committee, HRM director André Koehorst came with some news two weeks ago, stating that there had already been two incidences again since the evaluation – he did not reveal any details –

which put the relationship with Arbo Unie under pressure again. But, he said, “it is not just them, the UM also plays a role here: we should articulate our wishes better.”

There were questions from the committee about the contract itself, whether at the time of tendering the contract there was perhaps too much emphasis on the price, at the expense of quality. From the answers given by the Executive Board and the HRM department, it appeared that the contract was given to Arbo Unie because they

EU gives foreign students nine months to find a job

Americans, Chinese or Kenyans who have graduated in Europe, will be given the time to look for a job within the European Union. The European Students Union is satisfied, but had hoped for more time.

The European Parliament, the European Commission and the Council of Europe reached a compromise last week: after graduation, non-EU students will have nine months to find a permanent job anywhere in the European Union. In the meantime, they are allowed to work for up to fifteen hours each week in order to support themselves.

The Netherlands has been giving foreign graduates the opportunity to find a nice job for some

scored well on a number of criteria, including quality. Unfortunately, the quality promised has not always been delivered. The company is now doing its best and even running at a loss in order to meet the requirements, it was said. Executive Board member Nick Bos: “That is no basis for a long-term relationship. That is why we now have a year to determine what we want.”

Wammes Bos

time already. In this country, graduates are given a year, during which time they may work for an unlimited number of hours.

“The final agreement is only half of what we were looking for,” says chairman Fernando Galán of the European Students Union. “In previous proposals from the European Parliament, non-EU students had many more rights than in the present proposal.” For example, the parliament suggested a period of eighteen months before graduates had to leave.

The agreement still has to be approved by the parliament and by all EU leaders. If that is successful, member states will have two years to introduce the regulation.

HOP

Innovator Challenge: How to raise money for UNICEF

“It’s all about awareness and transparency”

A sign saying ‘No girls allowed’ at the School of Business and Economics. A sign saying ‘No water’ at the sports centre and ‘No toilet’ at the faculty. “It’s all about awareness for the living conditions of refugee children. People need disruptive reminders to know what it is like to have no access to clean water, not to have the right to go to school. As soon as that awareness is there, you tell them that UNICEF can solve these problems for refugee children. The only thing you have to do is give some money.”

It was not just a pitch workshop, network drinks and dinner, a dialogue and lectures that were on the programme of the Maastricht Global Entrepreneurship Week last week. New this year was the Innovator Challenge, in which students formed small teams and went looking for the best

way UNICEF could collect money for children in refugee camps. In pitches of no more than four minutes long, the teams told their stories in the Sint Janskerk last Thursday. A jury, consisting of UNICEF employees assessed the ideas.

Where one student team – representing many nationalities – argued for signs that would make people more aware of the problems that refugees have to deal with, another team chose to follow a UNICEF employee on Internet, to show where the money donated ends up and what it is used for. “If you know what UNICEF is up to, you want to help them and donate with just one click,” was the idea. “The key is transparency.”

Another team suggested creating a virtual-reality travel community. “You bid on an object, buy it, and carry it to a next destination in the world. The object – for example, a small globe – is yours for a

while. Then the next one makes a bid and carries the object to another place. It’s about uniting the world by an object that travels. There will be an event when all objects are reunited. The event as well as the bids will raise money.”

The jury thought the last idea was the best. These

students will get a job interview at UNICEF, a letter of recommendation and a LinkedIn recommendation.

Riki Janssen

Mind Your Business

On 28-29 November, the Mind Your Business event will take place in Maastricht. It has - just like the Entrepreneurship week - an entrepreneurial character but focuses more on hands-on workshops, such as how to start your business in Maastricht, what type of legal action is required, where to get funding, etc. Not only students are welcome, refugees are also invited and will be present, as well as citizens (young and old, from different backgrounds) from Maastricht. More information <http://mindyourbusinessmaastricht.com>

Photo: Loraine Bodewes

Pub Quiz for UNICEF

Student teams of four to five students each competed against each other in the first national Pub Quiz for UNICEF in Peter's Irish Pub on the Kleine Gracht.

The match – with all kinds of questions about UNICEF, news, music and art – was played simultaneously in 13 cities. Teams were connected to each other via a live stream, enabling an inter-city competition. The date – 19 November – wasn't chosen by chance. The day that commemorates the worldwide Declaration of the Rights of the Child is 20 November.

The aim of the quiz was to collect money for Syrian refugee children (entrance fee was 3 euro per participant).

WD

Work like a slave, eat like a king

Splendid food, horrible service

My menu

All-you-can-eat (lunch) €17.50
Water €2.60

Sashimi, located on the ground and underground floor of an unmarked building, is a hidden treasure, just next to the Albert Heijn by the Vrijthof. With its authentic Asian atmosphere, you feel as though you could be in the middle of Tokyo. The sushi was, in a word, delicious. The fish was extremely fresh – a prerequisite – and the sushi and sashimi menu varied enough to keep even a demanding customer interested. So varied, in fact, that you probably won't get around to tasting all of it. As part of the all-you-can-eat deal you can pick eight dishes for lunch or five for dinner in one order.

It's all about the quality rather than the quantity

of sushi that you can eat in two and a half hours. As my Japanese friend says, "You can always judge a Japanese restaurant by its rice." And indeed, the rice at Sashimi was just splendid. Let me tell you about the Californian roll I had there. This excellent *makizushi*, an inside-out sushi roll full of cucumber, crabmeat and avocado, just makes your day. Like all sushi, this typical Western-style sushi is prepared using short-grain Japanese rice mixed with a dressing of rice vinegar, sugar, salt and occasionally kombu (brown seaweed) and sake (Japanese rice wine). To stop it getting sticky, the rice is then cooled to room temperature before being seasoned and used as a sushi filling. I also had the temaki (hand rolls) and numerous nigiri (raw fish on a small brick of rice) – all excellent.

So should you try Sashimi? Yes, though not for its service. This is a problem, and it is so glaring

that it needs mentioning here. It is such a shame the waitstaff were so unpleasant, because everything else was so good! Between courses, it took at least 20 minutes each time for the Japanese waitress to clear the table and collect the order form we'd filled in. When I asked her, "Could we please order the next round?", she frowned and, on returning, literally threw the paper form on our table.

According to its website, Sashimi is hiring. If you're looking for a job to earn some extra cash for the Christmas holidays and you're spontaneous, enthusiastic, flexible, and speak English and Dutch, send in your application – it would certainly improve the level of service.

Kate Surala

Sashimi,
Helmstraat 8a, www.restaurantsashimi.nl

Food ★★★★★
Service ★☆☆☆☆
Atmosphere ★★★★★
Price/Quality ★★★★★

Approved

- ▶ Mixology
- ▶ Drinks/Party/Recipes
- ▶ Free
- ▶ iOS, Android

Beer is and will remain the most popular drink among students, but for anyone who wants to be fancy for once, there is Mixology. This app is a guide through the land of cocktails. It is simple to use. First, go to your 'liquor cabinet'. Tick off what you have, both in terms of alcoholic beverages and the so-called 'mixers' - juice and soft drinks that you can mix with shorts. Then click Search and the app provides you with recipes for cocktails that you can make with your ingredients.

You can also do a search yourself, using the name of a cocktail, category, or ingredient. In addition Mixology provides all kinds of tips for how to become a professional barman. Which glass to use for which cocktail? Which basic ingredients should you always have in your home? And if James Bond is at your bar and asks for a martini, shaken, not stirred – how would you go about it?

CF

Dear Ingrid

Pressure of suffering

Julian (24): "I have made various attempts to stop smoking. All without success. After only a day, I am lighting up again. Certainly if I go out with friends, before I know it, I have a cigarette butt in my hand. How can I stop smoking for good?"

Ingrid: Last year, I got myself a trial subscription at the gym. Nothing wrong with tightening up my body. Twice a week I rowed, ran and cycled myself into a sweat. It never went any further than a trial subscription. My body never changed, at least not quickly enough, so I replaced the gym with sitting on the sofa with cups of coffee and taking the time to catch up with friends. I've discovered that the problem is the pressure of suffering. That pressure is not high enough. I am not weighed down by the fact that my body is getting older. Add to this that I hate going to the gym, and you will realise that it is difficult to keep going if it doesn't immediately show results. The sofa and enjoying the company of friends then becomes very tempting.

Without this pressure of suffering, you can kiss any change of behaviour goodbye. Dutch psychologist Martin Appelo says so in his book *Waarom veranderen (meestal) mislukt*, (*Why changing (almost always) fails*). Ingrained habits such as smoking, eating a biscuit with your tea, and slouching on the sofa, are actually difficult to break. It has become an automatism to go outside during a break and light up a cigarette, and when you have a cup of tea or coffee, your hand automatically reaches into the biscuit tin. It also provides you with relaxation, enjoyment or pleasure. So just try and switch off that automatic pilot. Not to mention resisting the pressure that others can put on you. Since smoking inside buildings has become prohibited, smokers are forced to go outside, where they have formed a subclub. This subclub has fun and shares secrets. What will it mean to no longer be part of that? And will you be able to resist the pull by your fellow club members? They will tell you not to be so silly, and that you will miss out on everything

Photo: Loraine Bodewes

if you don't participate anymore. So, you have to see your behaviour as a huge problem in order to be able to change it. How is that for you, Julian? Is your pressure of suffering high? Maybe it will only be high enough if your girlfriend no longer wants to kiss you. When you reach that point, be careful for the pitfalls of your brain. You could start to devise the theory that a girlfriend who doesn't accept you as you are, doesn't care enough about you. Such a theory gives you the go-ahead to continue smoking. Maybe that is what you should do, continue smoking. Wait for better or actually worse times. We usually have to hit rock bottom – experience physical complaints, our partner leaving us – before we manage to change. It is only then that the pressure of suffering increases. Save yourself the disappointment of the next unsuccessful

attempt to change and wait for rock bottom. Things never worked out between the gym and me. I haven't hit rock bottom yet. Until then, I will sit on the sofa drinking coffee or writing a piece.

Ingrid Candel

Appelo, M. (2014). *Waarom veranderen (meestal) mislukt*. Amsterdam: Boom

Would you like to ask psychologist Ingrid Candel a question (you may do so anonymously)? Send an e-mail to lieveingrid@outlook.com
Do you have any questions or problems and would you like to speak with a psychological counsellor for students from Maastricht University, contact studentenpsychologen@maastrichtuniversity.nl or call 043 3885388.

Pilot project with standing tutorials

A standing tutorial: is it healthier, better for group dynamics and learning? Experiments are being carried out at University College Maastricht and in the Maastricht Science Programme. "Sometimes I have classes from eight to half past six in the evening. Standing between sessions keeps me awake." A tip: kick high-heeled shoes under the table.

Seven students from the Maastricht Science Programme who have gathered this Thursday morning for a tutorial, will be talking about tropical ecology. Ordinary building: Minderbroedersberg 6. Ordinary classroom: square, four tables, eight chairs, and a whiteboard. A little on the boring side.

Just before eleven, a few students have already dropped into chairs. Roy Erkens, lecturer and researcher, enters the room. He presses a button and up comes the desk. Students follow his example; in no time, there are four standing tables. The chairs serve as racks for coats and bags for the next two hours.

It was Erkens who introduced the standing tutorial last year. "I sometimes spent hours teaching in one day, I became tired of sitting inactively. That is when I started standing up. Students did it too. The electrically adjustable desks are wonderful to work at, but in the beginning I just used a regular standing table." He points to a folding model resting against the wall. Of course I was a little sceptical, afraid that the students wouldn't like it, but my wife said: "They stand in a pub for hours, don't they?" Folders and notes are open in front of everyone. They all appear to have a good stance, although the female chairperson's pose comes closest to the recommendations displayed on sheets of paper on the wall. They contain tips and images. A good pose? Relaxed shoulders, head in the centre, knees slightly bent, bottom tucked in, feet slightly apart. Bad? More weight on one leg, bottom sticking out, hanging head.

New smoking

University College Maastricht has also been experimenting since September with ten standing tutorials. The Edlab, the new centre for

Avoid high-heeled shoes at a standing table

A standing tutorial of Maastricht Science Programme students Photo: Loraine Bodewes

education innovation headed by Harm Hospers, is supervising the project. "They had to get used to it – one student literally said: 'I'm not here for my health' - but most now think it's fine," says Nicolai Manie from the Edlab and co-ordinator of academic advising at UCM. Nevertheless, it is not all about health. "We are also looking at what it does to learning and the interaction between students. Moreover, we don't know if standing for two hours is the best alternative. The only thing we do know, is that sitting is bad." Sitting is the new smoking, wrote James Levine, a British researcher and writer of *Get Up!*, in which he declares sitting to be the enemy. Levine reckons that sitting is the worst thing you can do. Scientists are linking sitting to a higher risk of diabetes, depression, and cancer.

Hans Savelberg, a Maastricht movement scientist, carried out a study in which he subjected eighteen test subjects to three different exercise regimes (a combination of sitting and a little walking, strolling, and intensive exercises) for four days. After that, the test subjects' blood levels were analysed. The strolling regime clearly turned out to have the best health benefits. Savelberg and his colleague Bernard Duvivier are

about to test the learning effects and group dynamics of the Edlab project. Savelberg welcomes the initiative. "In the literature, you can read that attention increases when you are active." According to him, the crux is the alternation between sitting and standing. "If I stand at my desk for a whole day, I start to feel my knees around three o'clock. Others experience problems with varicose veins more quickly." Savelberg doesn't expect huge health effects. "For students it is only two tutorials of two hours a week. I think they will become more conscious, they will wonder why they automatically always sit and maybe because of that they will remain standing more often."

Think outside the box

Back to Erkens' tutorial. He urges the chairperson to make haste. The assignment has not been discussed in full, but the clock is about to strike twelve. Later on Erkens says, when asked: "The discussions take much longer. Keeping an eye on the time is something they will have to work at." Still, most of the feedback is positive. The students feel more energetic, they say. Tired legs, cramps? None of that. Erkens: "Certainly in the

second hour of most tutorials, you can see fatigue setting in. That is a pity, especially because that is when the next assignment is discussed, a time for brainstorming. In our case, you see that the discussion remains lively. Students also feel free to come up to the whiteboard to make notes."

Manie: "The Edlab wants to innovate and that means you occasionally have to think outside the box. Standing is one option to change the dynamics, but perhaps something needs to be changed in the room, like a different setup or desks and walls that can be written on, multiple whiteboards, working in subgroups." Whether standing discussions will be the standard throughout the UM next year, remains to be seen. "It is not suitable for everyone and everything. Roy is enthusiastic, but according to one of the UCM lecturers, it doesn't work with his skills training where one student makes a presentation. Students thought it was boring to just stand and listen," says Manie. "Still, we would like to expand the project, preferably a number of tutorials at every faculty. Just to try it out."

Wendy Degens

UM lecturer wins Polish Person of the Year election

Kasia Czabanowska, senior lecturer of Health Sciences, was declared Polish Person of the Year 2015 in the category Science and Technology during a gala in a TV studio in Hilversum last Saturday. The gala was organised by the Polonus Foundation and the Polish embassy in the Netherlands. Polonus is a foundation that wants to boost the image of Polish people in the Netherlands, in particular by emphasising the added value of Polish migrants.

Czabanowska says that she is overjoyed. "I could not believe it. I have even given an interview for the Polish World Service that will be broadcast this evening."

She recently carried out research into the position of public health in the 21st century. She interviewed women in leadership positions about the value of female leadership in health care. The results are important for the education and training of female leaders. Just before the election, she

heard that an EU study from 2013, on - among other things - leadership competency in health care, had received the status of Best Practise. "That was a shock too, yet a positive one." Czabanowska, who was based at Jagiellonian University and already worked together with the UM for years, made the change to Maastricht in 2009.

Torchlight procession for Serious Request

Walking nine kilometres for a good cause. On Tuesday 8 December at 18:30hrs., a torchlight procession for employees and students will start from the Minderbroedersberg. The procession will pass the Sint Pietersberg and continue on to the Cannerberg and Louwberg, pausing for hot chocolate and glühwein in the courtyard of Chateau Neercanne.

Registration fees from the evening walk will go to Serious Request – during this Dutch 3FM event,

Every year, almost a hundred Maastricht students of European Public Health leave for Cracow, where they become acquainted with the country and its inhabitants but especially with Polish health care. At the moment, the senior lecturer is also in Poland with a hundred UM students.

The other three categories were Business, Culture,

and Successful Young Polish person. The prize for culture also went to Maastricht, to violinist Piotr Jasiurkowski who is a teacher at the Academy of Music and who has won several prizes.

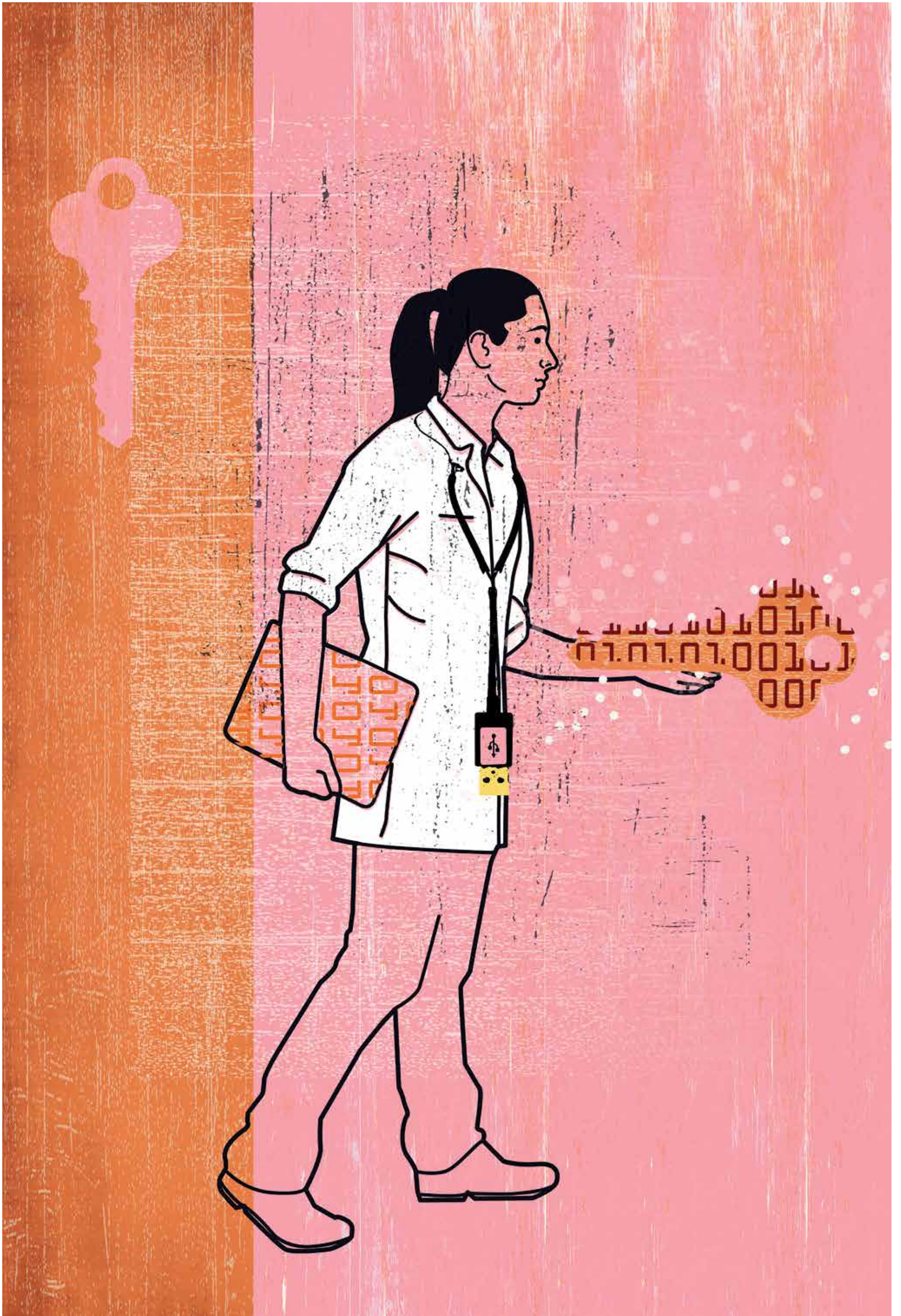
Maurice Timmermans

three popular radio DJs are locked up for six days in a small temporary radio studio, the Glass House and they live on a juice-only fast. With their radio programme they fundraise events for International Red Cross initiatives. This year the Glass House will be on the Pancratius square in Heerlen from 18 to 24 December. Money will be collected for children and youths living in war and conflict zones who have very little opportunity for education and development. A Maastricht University working group was set

up to coordinate the variety of Serious Request actions. The Red Cross student desk has organised their annual Serious Request party in the Tragos student association club on Wednesday 2 December (reservations through srmaastricht2015@gmail.com)

WD

Employees €10/ students €5/ children under 12 €2.50. Register and pay through <http://tools.maastrichtuniversity.nl/registration-serious-request-walk/form-en.php>

Hoogleraar Nicole Bouvy over de toekomst van de geneeskunde: ziekenhuis wordt preventiehuis

“Het is toch bijna middeleeuws om een lichaam met een mes open te snijden”

Het duurt niet lang meer voor de wachtkamer van de dokter vol zit met gezonde mensen die iets willen doen aan een vroeg ontdekte, latent aanwezige aandoening. ‘Echte’ patiënten met gezondheidsklachten zullen straks in de minderheid zijn, verwacht de Maastrichtse hoogleraar innovatieve chirurgische technieken, Nicole Bouvy. “De relatie tussen arts en patiënt gaat drastisch veranderen. Het ziekenhuis wordt een preventiehuis.”

Illustraties: Simone Golob

Haar eigen vak, de chirurgie, zal tegen die tijd een plaatsje krijgen naast de klompenmaker en de smid op een festival van oude ambachten, vermoedt Nicole Bouvy. Zij noemde zichzelf onlangs tijdens haar TEDtalk in Maastricht niet voor niets “de chirurg zonder mes”. “De old school chirurgie is aan het verdwijnen. Het is, als je erover nadenkt, toch bijna middeleeuws om met een mes een lichaam open te snijden. Tot voor kort sneden we in de huid, buikwand, spieren, darmen, etcetera, met alle gevolgen van dien. Zo’n 10 procent van de patiënten die een darmoperatie ondergaat, krijgt te maken met lekkages. Ze worden doodziek, een tweede operatie is onvermijdelijk. Tien procent van de mensen met een buikoperatie krijgt op de langere termijn een littekenbreuk en moet dan opnieuw naar de operatiekamer.”

Als jonge chirurg, zo’n twintig jaar geleden, stelde Bouvy zich een doel: “Ik wil die complicaties de wereld uithelpen.” En dat lijkt nu steeds beter te lukken. Hoe? Door het mes meer en meer weg te laten en via de natuurlijke openingen van het lichaam (mond, anus, vagina) te opereren. “Nanotechnologie en computerwetenschap worden steeds belangrijker. Ik werk bijvoorbeeld met een vierarmige robot waarmee ik heel precies kan opereren en ‘ongelukken’ tot een

minimum kan reduceren. En sinds kort opereren we in Maastricht mensen met ernstig overgewicht al zonder mes. We komen via de mond en slokdarm binnen en verkleinen de maag van binnenuit: alles zonder snee en zonder litteken.”

Utopie

Maar haar missie is nog niet ten einde, benadrukt ze. “Ik wil voorkomen dat mensen überhaupt ziek worden.” Dat klinkt als een utopie, maar Bouvy ziet het als een reëel toekomstbeeld, daarbij wijzend op de enorme revolutie van kennis en techniek in de medische wereld. “Er zijn wat mij betreft drie magische woorden: informatie, preventie en DNA-interventie.” Ze pakt haar laptop erbij en surft naar de website *23and me.com*. “Bij dit Amerikaans bedrijf kun je voor 160 euro je genoom (erfelijk materiaal) laten ontcijferen. Je spuugt in een reageerbuisje en twee weken later heb je alle informatie tot je beschikking. Ik heb het zelf bij wijze van test ook gedaan.” Lachend: “Maar die uitslag is natuurlijk geheim.” Ze scrollt over de pagina’s van de site en vertelt dat voor elk gen wordt aangegeven of dat op de korte of langere termijn een risico vormt. “Ze doen dat zorgvuldig. Neem bijvoorbeeld Alzheimer. Ze vragen eerst of je wilt weten of je erfelijk belast bent. Klik je ‘ja’ aan dan

laten ze zien hoeveel risico je loopt en vertellen tegelijkertijd wat je kunt doen om de kans te verkleinen: veel bewegen, gezond eten, weinig alcohol, niet roken. Verder geven ze voor ieder onderwerp literatuurverwijzingen. Stel dat er bijvoorbeeld uitkomt dat je veel kans hebt om suikerziekte te ontwikkelen, dan kun je door meer te gaan bewegen en af te vallen het tij keren. Dat is preventie.” In de toekomst zal dit via reparatie van het DNA kunnen, denkt Bouvy.

Medicijn

In het persoonlijke overzicht van de genomontcijfering staat ook hoe de persoon in kwestie op allerlei medicijnen reageert. “Nu krijgt iedereen dezelfde dosering, en bijvoorbeeld dezelfde chemotherapie bij darmkanker. Het kan zijn dat die bij jou niet werkt. Als we dat weten kunnen we een andere chemo voorschrijven. Zo bespaar je de patiënt een hoop leed. Of neem de cholesterolverlager Simvastatine die veel wordt voorgeschreven in Nederland. Veel mensen krijgen er spierpijn van, maar denken ten onrechte dat het aan hun leeftijd ligt. Als je weet dat de patiënt voor dit middel gevoelig is, schrijft je een ander voor. Zo’n test die je farmocogenetica ontrafelt, zou de zorgverzekeraar moeten aanbieden: het

verhoogt de kwaliteit van leven en is kosten besparend.”

Hypothek

Is het wel wenselijk dat iedereen alles van zijn genoom kan opvragen? “Dat is een heel moeilijke vraag, er zitten ethisch gezien zeker haken en ogen aan. Ik denk aan de privacy, maar ook aan verzekeraars en banken die met gegevens aan de haal kunnen gaan. Maar we moeten er echt iets mee, ik heb de eerste patiënten al aan mijn bureau gehad. Wat betreft de reactie op geneesmiddelen zie ik trouwens weinig risico: ze gaan iemand echt geen hypothek onthouden omdat hij gevoelig is voor een bepaald medicijn. Hier zie ik alleen maar voordelen voor de patiënt.” Ook de vroege ontdekking van zoiets als erfelijke borstkanker lijkt toch vooral positief en levensreddend. “Lastiger wordt het als je het hebt over de kans op ernstige ziekten die je al in de baarmoeder kunt ontdekken. Wanneer hebben we het over een ernstige ziekte, wanneer grijp je in? En wat doe je met familieleden? Licht je die in als er een erfelijk defect is geconstateerd? We hebben hiervoor de hulp van ethici en filosofen nodig.”

Big Pharma en de maffia

De Deen Peter Göttsche heeft de aanval ingezet op de farmaceutische industrie. Dat had wel wat genuanceerder gekund, vindt Harry Struijker-Boudier, em. hoogleraar farmacologie en van 1999 tot 2006 wetenschappelijk directeur van onderzoeksinstituut Carim.

Met veel publicitaire tam-tam verscheen vorige week de Nederlandse vertaling van het boek van P.C. Göttsche over de farmaceutische industrie: *Dodelijke medicijnen en georganiseerde misdaad*. Het boek is een vlot geschreven aanklacht tegen het bedrijfsmodel van Big Pharma dat door Göttsche wordt omschreven als "georganiseerde misdaad" en waarbij hij vergelijkingen met de maffia niet schuwt. In die aanval richt hij zijn pijlen ook op (klinische) onderzoekers, medische tijdschriften en toezichthouders die allen deel zouden uitmaken van het complot van Big Pharma om hun grote winsten te maken ten koste van miljoenen slachtoffers als gevolg van giftige medicijnen.

Het centrale thema van dit boek is dat schadelijke effecten van geneesmiddelen worden verzwegen door Big Pharma en dat klinische onderzoekers, medische tijdschriften en toezichthouders onvoldoende aandacht besteden aan deze schadelijke effecten. De auteur put daarbij uit een aantal voorbeelden uit de laatste twintig jaar, zoals de nieuwe middelen bij de bestrijding van obesitas, diabetes en epilepsie, de pijnstillers en de antidepressiva. Bij ieder van die groepen bleek inderdaad dat er bij sommige middelen – zelfs dodelijke – bijwerkingen optraden. In een aantal gevallen leidde dit tot terugtrekking van de betrokken middelen; in andere gevallen bleven ze nog enige tijd op de markt. Terecht zijn enkele bedrijven die niet tijdig waarschuwden voor

Foto: Wikipedia

zulke bijwerkingen en de geneesmiddelen niet uit de handel namen, hiervoor tot hoge geldboetes veroordeeld. Anderzijds is het vaak niet eenvoudig een causaal verband aan te tonen tussen een negatief gezondheidseffect en het gebruik van een specifiek geneesmiddel, vooral niet als het nega-

tieve effect zeldzaam optreedt. Voor het aantonen van zo'n causaal verband is onderzoek bij grote groepen patiënten nodig in de fase na toelating op de markt ('postmarket surveillance, PMS'). De verantwoordelijkheid voor zulk PMS onderzoek is op het ogenblik slecht geregeld. Big Pharma

reket het niet altijd tot zijn verantwoordelijkheid en de registratieautoriteiten beschikken niet over de financiële middelen om zulk onderzoek uit te voeren.

Een tweede belangrijk thema van het boek is de belangenverstrengelingen van klinische onderzoekers, tijdschriften en toezichthouders. Juist dit onderwerp heeft de laatste twintig jaar veel aandacht gekregen en werd al uitvoerig besproken in het boek *Bad Pharma: How Drug Companies Mislead Doctors and Harm Patients* uit 2012 van de Britse arts en journalist Ben Goldacre. De regulering op dit gebied is – zeker in West-Europa en Noord-Amerika – aanzienlijk verscherpt. Göttsche constateert echter dat bij de toezichthouders in de Verenigde Staten (de Food and Drug Administration) de neoliberale politiek van de laatste jaren de teugels heeft doen vieren. In zijn slothoofdstuk stelt Göttsche een revolutie voor die zou moeten leiden tot een ander model van bedrijfsvoering. Hij geeft echter niet aan hoe de kostbare ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen zou moeten worden gefinancierd, zeker in het licht van de steeds toenemende eisen die worden gesteld aan de veiligheid van geneesmiddelen. In plaats hiervan opteert hij voor een model van minder geneesmiddelen en stelt dat veel patiënten beter af zouden zijn zonder geneesmiddelen. In dit geval kiest hij de behandeling van hoge bloeddruk (hypertensie) als voorbeeld. Een, mijns inziens, slecht gekozen voorbeeld. De effectieve geneesmiddelbehandeling van hoge bloeddruk heeft tot een grote gezondheidsverbetering geleid, waarbij ernstige complicaties als hersenbloedingen en nierfalen sterk zijn teruggedrongen. Met het weggooiën van effectieve en goedkope medicatie tegen hypertensie zouden wij terugkeren naar een tijd waarin hersenbloedingen voor veel en langdurig leed zorgden. Göttsches boek kan worden getypeerd als een 'hyperbole pars pro toto'. De hyperbool is een stijlfiguur van overdrijving ('"maffia", "georganiseerde misdaad"). Göttsche kiest zijn voorbeelden meestal goed gedocumenteerd en gebruikt ze vervolgens voor een meer omvattende aanval op Big Pharma. De hyperbool is een publicitair effectieve stijl, maar doet geen recht aan de nuances die de beoordeling van effectieve geneesmiddelen verdient.

Harry Struijker-Boudier

Printers en fijnstof

Het was een opmerkelijk debatje, onlangs in een commissie van de universiteitsraad. Over de nieuwe laserprinters, en over het fijnstof dat ze produceren. Hoeveel dat is, daarover bestaat niet veel duidelijkheid: "De wetenschap is niet eenduidig, en niet alles ligt vast in normen", zei Joof Schöpping, die namens ICTS uitleg gaf.

Toch is er in de praktijk wel een soort norm: pro-

duceert een apparaat meer dan vijfduizend printjes per maand, dan mag hij niet op een kamer staan waar mensen werken. Gebeurt dat toch, dan moet of het apparaat naar de gang, of er moet een afzuiging worden geplaatst.

Maar hoe zit het met die norm van vijfduizend prints? "Dat is een afgeleide, wat we willen weten is de hoeveelheid fijnstof", zei U-raadslid Mark Govers. "Want nu werken we met de opgave van

de fabrikant, en die kan, dat weten we sinds VW, afwijken van de werkelijke uitstoot." Klopt, zei Schöpping, "ze meten bij testcondities, in de praktijk zijn er veel factoren die invloed hebben, het soort toner, of het tocht of niet, enzovoorts."

De oplossing: periodiek de werkelijke fijnstofuitstoot per apparaat meten, is volgens hem te duur en te omslachtig. Maar wat dan? Raadslid Henk

van Rie kwam met een werkbare oplossing: bij de volgende aanbesteding van de printers moet de test ter plekke worden uitgevoerd. Dat vond Nick Bos, college van bestuur, "een slim plan". Wanneer is die volgende uitbesteding? "Over vijf jaar", meldt Schöpping.

Wammes Bos

Fakkeltocht voor Serious Request

Negen kilometer lopen voor het goede doel. Op dinsdag 8 december start om 18.30 uur vanaf de Minderbroedersberg een fakkeltocht voor medewerkers en studenten. De tocht gaat via de Sint Pietersberg naar de Cannerberg en Louwberg. Op de binnenplaats van Chateau Neercanne wordt gepauzeerd met chocolademelk en glühwein.

De inschrijfgelden van de avondwandeling gaan naar Serious Request. Het Glazen Huis staat van 18 tot en met 24 december op het Pancratiusplein in Heerlen. Er wordt geld ingezameld voor kinderen en jongeren in oorlogs- en conflictgebieden

die nauwelijks kans hebben op scholing en ontwikkeling.

Aan de Universiteit Maastricht is een achtkoppige werkgroep in het leven geroepen – Ellen Breevoort, coördinator bedrijfsvoering bij huisartsgeneeskunde, is initiatiefneemster – die allerlei Serious Request-acties vanuit de UM bundelt. "Dit heeft praktische voordelen, maar tevens kunnen we op die manier laten zien dat studenten en medewerkers niet alleen maar praten en nadenken over *Building the Community*, het thema van dit academisch jaar, maar ook actief de handen uit de mouwen steken", reageert Josephine Dols, werkzaam bij communicatie, en lid van

de groep. Het aantal initiatieven is vooralsnog minder dan gehoopt. "Blijkbaar leeft het onderwerp nog niet zo of zijn we te snel." Wel worden er acties verwacht van onder meer UM Sport.

Woensdag 2 december organiseert de Rode Kruis studentendesk het jaarlijkse Serious Request feest in de sociëteit van studentenvereniging Tragos (reserveren via srmaastricht2015@gmail.com)

WD

Fakkeltocht, medewerkers €10/ studenten €5/ kinderen tot 12 jaar €2,50

Aanmelden en betalen kan via <http://tools.maastrichtuniversity.nl/registration-serious-request-walk/form-en.php>

Facilitaire dienst

In het artikel over de facilitaire dienst ("Externe adviseur moet rust terugbrengen") in *Observant* 12, abusievelijk op de voorpagina met het cijfer 11 getooid, werd LO-lid Wilma Klinkhamer Abvakabo-medewerker genoemd. De Abvakabo bestaat niet meer als aparte vakbond maar is opgegaan in de FNV.

Den Haag volgt het gezonde scholenproject met veel interesse

Na drie jaar voorbereiding starten bijna 1400 kinderen in de Oostelijke Mijnstreek deze maand met het project ‘Gezonde basisschool van de toekomst’. De officiële aftrap – met een topkok en een Roda JC-speler – gebeurde afgelopen dinsdag in de vorm van een minisymposium op het ‘museumplein’ in Kerkrade. De UM heeft op alle acht scholen een week lang onderzoek gedaan en bracht vorige week een kleine honderdduizend data mee naar huis.

Moreel verplicht om mee te doen

Basisschool de Carroussel Landgraaf Foto: loraine Bodewes

“Zeker iets verkeerd gegeten”, grapt een bezoeker, als bij aanvang van het symposium blijkt dat de Maastrichtse, voormalig sterrenkok Toine Hermesen zojuist bleekjes (en waarschijnlijk griepig) het pand van het industriemuseum Continium heeft verlaten. Hij zou in zijn presentatie aantonen dat ‘lekker’ en ‘gezond’ moeiteloos kunnen samengaan.

Wel aanwezig – en hoe! – is Roda JC-speler Nathan Rutjes, die met veel Rotterdamse humor, zelfspot en bravoure een boekje opendoet over de gezonde leefgewoonten van een topsporter. Hij is nu 32, bijna uitgerangeerd als profvoetballer, maar een *carrière move* als cabaretier gloort. In zijn zwarte Roda JC-trainingspak benadrukt hij het belang van een goed ontbijt, niet alleen voor de fysieke kracht maar ook voor de concentratie. Zonder ontbijt lukt dat niet. “Voetbal is helemaal geen balsport, het lijkt meer op schaken.”

Het project *Gezonde basisschool van de toekomst* draait vooral om de vraag: presteren kinderen op school beter als ze gezonder leven? Voor de kinderen die aan het experiment meedoen, is een speciaal dagprogramma ontworpen met extra beweging, een gezonde lunch en cultuur. “Ook wordt rekening gehouden met de biologische klok”, zegt spreker Onno van Schayck, UM-hoogleraar preventieve geneeskunde. “Het rooster is omgegooid. Heel simpel: we beginnen niet om 8.30 uur met ingewikkelde rekenopdrachten, maar met iets leuks, iets cultureels bijvoorbeeld. En we houden rekening met de lunchdip.”

Spierkracht

Acht basisscholen doen mee. Twee voeren het hele pakket in, twee alleen een bewegingsprogramma, en vier treden op als controlescholen en doen wat ze altijd al deden. Het oorspronkelijke idee van vier scholen die het hele pakket doorvoeren, is niet gelukt; de veranderingen zijn ingrijpend. Voordeel is nu wel dat het hele pakket

kan worden vergeleken met alleen bewegen. Van Schayck: “Ook was het niet makkelijk om op controlescholen voldoende kinderen en ouders bereid te vinden om mee te doen. Dat is niet vreemd, omdat zij niet meteen de voordelen ervaren van de wijzigingen. Toen we eenmaal begonnen, groeide het enthousiasme.”

De UM heeft afgelopen maanden alle kinderen onderzocht voor een nulmeting. Een enorme klus, zegt Van Schayck. “Een heel team van medewerkers en studenten heeft van bijna 1400 kinderen de eetgewoonten in kaart gebracht, hun beweegpatroon, maar ook lengte, gewicht, spierkracht. In het voorjaar verwacht ik de eerste resultaten.” De UM zal elk jaar tussentijdse evaluaties uitvoeren. Of gezonder leven daadwerkelijk leidt tot betere schoolprestaties moet definitief blijken uit de cito-scores in 2019.

Op losse onderdelen is er al wat onderzoek gedaan - in Zweden bleek dat extra bewegen de rekenprestaties verbetert – maar het Limburgse project is in zijn volledigheid uniek. Staatssecretaris Dekker kijkt belangstellend mee; in de zaal zitten medewerkers van verschillende ministeries. Een vraag die op de zaken vooruitloopt: is een gezond dagprogramma op alle Nederlandse basisscholen überhaupt betaalbaar? In Canada, waar geëxperimenteerd is met gezonde voeding, bleek dat elke geïnvesteerde dollar leidde tot dertien dollar minder medische kosten.

30+ klassen

Iedereen is het erover eens: in de Oostelijke Mijnstreek valt een hoop verschil te maken. “Wij hebben kinderen van 4 jaar in de klas die niet op hun ouders kunnen rekenen en zelf hun ontbijt moeten regelen”, zegt Marco Reumkens, projectcoördinator van basisschool De Carroussel in Landgraaf. “Of kinderen die veel te laat naar bed gaan en futloos in de klas zitten. Wat we hopen is dat het nieuwe schoolprogramma veel ouders inspireert tot gezondere leefgewoonten.”

Valkuilen zijn er ook. “Het is belangrijk om te blijven variëren met spel, sport en voeding”, zegt Reumkens. “Het is belangrijk om kinderen en ouders enthousiast te houden. Op dit moment hebben we veel discussies met ouders die vragen hebben over de lunch. Waarom kunnen kinderen alleen kiezen tussen melk en water? Wat je niet wilt, is dat ouders hun kinderen van alles gaan meegeven. Je kunt dat wettelijk niet verbieden.” Cruciaal blijkt de rol van pedagogische medewerkers en vrijwilligers, die tussen de middag de lunch, beweging en culturele activiteiten verzorgen, zegt Sjaak van Mil, coördinator op basisschool De Schatgraver, eveneens in Landgraaf. “Dit zijn nieuwe mensen met wie de kinderen een klik moeten hebben. Dat is niet vanzelfsprekend.” Het zijn geen docenten, zegt Reumkens. “Vooral bij 30+ klassen kan dat problematisch zijn, leraren vinden het al moeilijk om orde te houden. Vrijwilligers zijn daarbij broodnodig, en ook die zijn niet makkelijk te vinden. Je wilt mensen die toch enigszins met kinderen kunnen omgaan.”

Reputatieschade

Op De Schatgraver bleek uit een vragenlijst dat 90 procent van de ouders het project steunt, op De Carroussel 86 procent. De coördinatoren zijn er blij mee, ook omdat dit enthousiasme niet

altijd vanzelfsprekend was. Aanvankelijk vroegen aardig wat ouders zich af waar de school zich mee bemoeide? “Het waren ouders die niet principieel tegen waren maar op deze manier hun stem wilden laten horen. Inmiddels doen ze allemaal mee.”

Reumkens: “We kunnen ouders niet verplichten om mee te doen. Wel bij nieuwe aanmeldingen. Bij ons doen vier van de 220 kinderen niet mee, twee vanwege geloofsovertuiging, de ouders zijn Jehova’s Getuigen. Tegelijk melden zich ook nieuwe kinderen aan vanwege het nieuwe concept.”

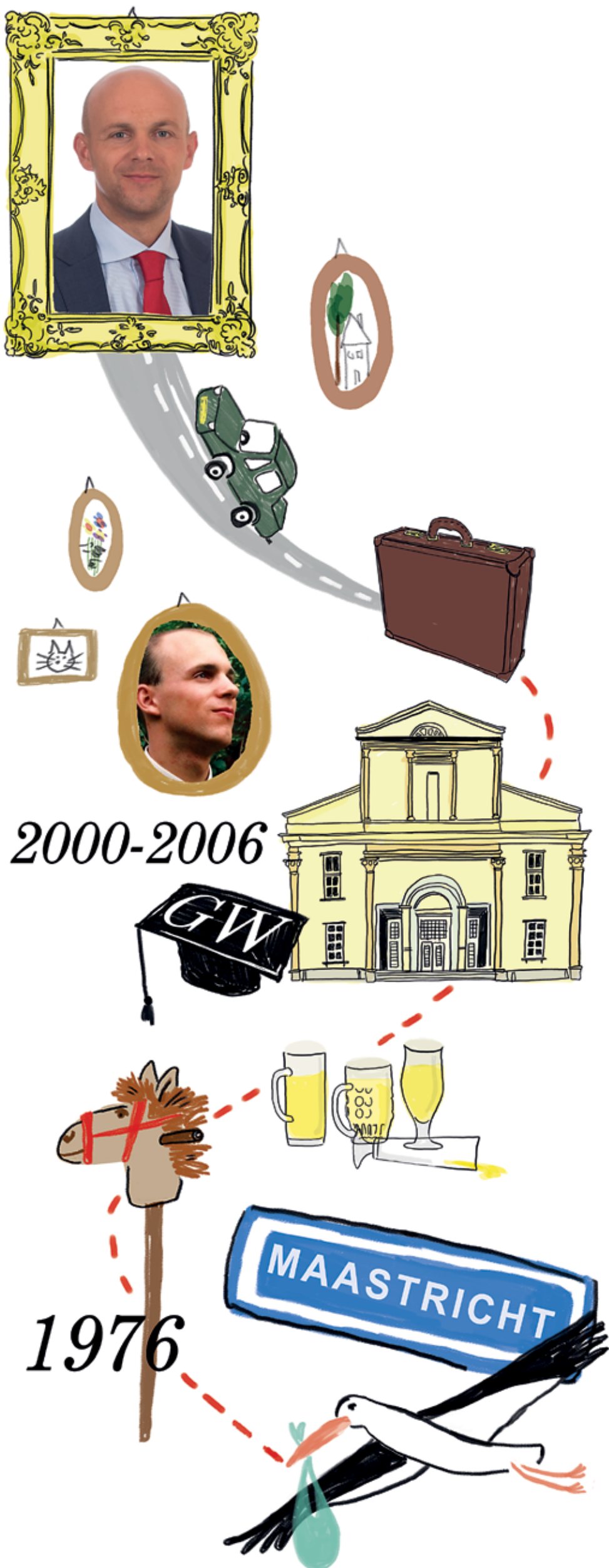
Zijn de deelnemende scholen niet bang voor reputatieschade als in 2019 blijkt dat het experiment niets oplevert? Reumkens: “Wij zagen dit project als een uitgelezen kans, als een morele verplichting, om de gezondheid van onze kinderen te verbeteren. Als het dagprogramma niet werkt, dan hebben we het in elk geval geprobeerd.”

Van Mil: “Wat ook meespeelt, is dat we jarenlang van Den Haag van alles *moesten*. Nu kregen we de kans om zelf iets in gang te zetten. Die konden we niet laten lopen.”

Maurice Timmermans

Gezondheidsachterstand

Het project *Gezonde basisschool van de Toekomst* is een initiatief van de scholenkoepel Movare, die de UM en de GGD al snel bereid vond om mee te doen. De provincie steunt het project dat deels gefinancierd wordt met geld van de Kennis-As; in totaal is er 22 miljoen euro mee gemoeid. Het doel: de gezondheidsachterstand in de Oostelijke Mijnstreek verkleinen. In Heerlen, Kerkrade en Brunssum groeit respectievelijk 90, 62 en 45 procent van de kinderen op in een achterstandswijk; in de rest van het land is dat gemiddeld 17 procent. Ook is de ‘ziektelast’ in de Oostelijke Mijnstreek groter dan elders in Nederland. Aan de UM doen 25 wetenschappers van vier verschillende faculteiten mee: FHML, psychologie, rechten en economie.

40 jaar in 2016

Net zo oud als de universiteit

Dit academisch jaar wordt de Universiteit Maastricht veertig. In deze serie vertellen oud-studenten – die net als de universiteit het levenslicht zagen in 1976 – hoe ze in Maastricht terecht kwamen en welke herinneringen ze hebben aan docenten, de faculteit en hun studentenleven. Vandaag: Sebastiaan Huntjens.

Studie: Ik ben in het ziekenhuis in Heerlen opgeleid tot röntgenlaborant. Ik had er een leerarbeidsovereenkomst. Later stapte ik over naar het AZM. Het was rond 2000 toen mijn vrouw bezig was met een opleiding tot accountant, zij 's avonds in de leerboeken dook en ik bij mijzelf dacht: 'Waarom ga ik niet nog eens studeren?' Ik stapte naar mijn afdelingshoofd en zei: 'Ik ga studeren en jij gaat het betalen.' Ik was binnen mijn werk altijd al geïnteresseerd in management van de zorg en andere gezondheidsvraagstukken, dus het werd een deeltijdstudie aan de faculteit gezondheidswetenschappen. Wilden ze me niet toelaten! Ik had een hbo-studie afgerond, maar geen dagopleiding aan de Fontys Hogeschool. De laatste groep kreeg vrijstelling voor de propedeuse, ik niet. Toen heb ik toch stampij gemaakt, bij Ingrid Mur, de toenmalige voorzitter van examencommissie. Om mijzelf te bewijzen moest ik iets met organisatiesociologie en psychologie doen en de eerstejaarstoets anatomie maken. Voor de eerste opdracht heb ik een cursus bij de Open Universiteit gevolgd. Als 'bedankje' heb ik Ingrid een bloemetje gebracht.

Docent: Arno van Raak was mijn scriptiebegeleider, altijd de nuchterheid zelf. Ik heb vrij lang over mijn scriptie gedaan, was van de laatste

lichting doctoraalstudenten en kreeg zelfs een 'dreigbrief' van de faculteit met de opdracht om af te studeren. Het is prijzenswaardig dat Van Raak het tot het einde met me heeft uitgehouden. Mijn scriptie ging over de fusie tussen AZM en de universiteit, politiek nogal beladen. Alles moest natuurlijk op een wetenschappelijke manier worden beschreven, maar ik had nogal een mening. Dan kwam Arno: 'Nee Sebastiaan, dat kun je zo niet opschrijven, het is geen opiniestuk.'

“Wilden ze me niet toelaten! Toen heb ik toch stampij gemaakt”

Anekdote: Omdat ik op vrijdag naar de faculteit moest, draaide ik van maandag tot en met donderdag nachtdiensten in het AZM. Tussen drie en vijf 's nachts was het vaak vrij rustig. Dan trok ik me terug in de dienstenkamer, ging achter de computer zitten, printer naast me, bureaulampje aan. En dan dook ik in de studieboeken. O ja, de koffiekkan stond er ook standaard.

Plaats: Het collegezaaltje in het bakstenen gebouw aan het Peter Debyeplein 1 was nogal cosy. We waren met vijftig of zestig deeltijders, iedereen had een baan. Na college gingen we de onderwijsgroep in. Het probleemgestuurd onderwijs werkte perfect omdat we onze eigen problemen inbrachten.

Sebastiaan Huntjens, geboren op 28 april 1976 in Maastricht, studeerde van 2000 tot 2006 deeltijd gezondheidswetenschappen (beleid en beheer). Hij werkte de afgelopen dertien jaar aan de Universiteit Maastricht (onder meer als directeur van onderzoeksinstituut GROW, beleidsadviseur bij MUO en directeur van The Maastricht Forensic Institute). Sinds kort is hij als subsidieadviseur in dienst van financieel adviesbureau Koenen & Co. Huntjens is getrouwd, heeft een dochter en zoon en woont in Rijkholt.

Wendy Degens

film: *Bridge of Spies*

Spionnenruil op Berlijnse brug

Still uit *Bridge of Spies*

De verwachtingen voor een nieuwe film van regisseur Steven Spielberg zijn altijd hooggespannen. Voldoet hij daaraan met zijn nieuwste film, *Bridge of Spies*? Het verhaal speelt tijdens het hoogtepunt van de Koude Oorlog. Iedere fout van één van de strijdende partijen kan leiden tot een kernoorlog. In die spannende tijd, in 1960, arresteert de FBI de Sovjet-spion Rudolf Abel. Aan verzekeringsadvocaat James Donovan de ondankbare taak hem te verdedigen tijdens de rechtszaak. Als twee jaar later boven de Sovjet-Unie een Amerikaans spionagevliegtuig neerstort en de piloot gevangen genomen wordt, is het aan

Donovan om een gevangenenruil te bewerkstelligen.

Spielberg koos ervoor twee genres te combineren. *Bridge of Spies* is in de eerste helft een onvervalst rechtbankdrama. Daarin staat het proces van spion Abel centraal en de bedreigingen die Donovans familie moest doorstaan. Daarna wordt de film een spionagethriller. Donovan reist dan naar Berlijn, precies op het moment dat de Berlijnse muur opgetrokken wordt. Zoals de titel al verdraagt, vindt de ruil plaats op een brug. Een prachtige scène, die zeer overtuigend in elkaar zit. Ook de kostuums, sets en voertuigen zijn bijzon-

der geloofwaardig. Ook valt op dat *Bridge of Spies* erg organisch in elkaar zit. Zo zie je naarmate de film vordert de Berlijnse muur groeien. Minder geslaagd is de compositie van de film. Vanwege de tweedeling voelt het alsof er twee films in één gepropt zijn. Desalniettemin blijft het verhaal lange tijd boeien.

Storend is het onvervalste patriottisme waar Spielberg zich tegen het einde schuldig aan maakt. Waar de film tot dan toe vrij neutraal overkomt (waarschijnlijk mede dankzij coscenaristen Joel en Ethan Coen), vervalt deze nu in slappe en overdreven symboliek. Zo ziet Donovan – overi-

gens een sterke rol van Tom Hanks – in Berlijn een groep jongeren doodgeschoten worden als ze over de Muur willen klimmen. Terug in de VS ziet hij een groepje jongeren over een hek klimmen, uiteraard zonder problemen.

Bridge of Spies is al met al een sterk geacteerd en mooi gemaakte film, die wat ongebalanceerd aanvoelt en daardoor de hoge verwachtingen niet helemaal waarmaakt.

Jim Pedd

Jim Pedd is alumnus van Fasos en freelance film-journalist

thuisreiziger

De koning van de weide

Meer dan 40 duizend mensen namen deel aan de internetverkiezing van *De Vogel van Nederland*. Met overmacht won de grutto (zie foto). In het radioprogramma *Vroege Vogels* vond zondagmorgen de hulding van deze nieuwe koning van de dieren plaats. Een bewogen zanger bracht een kroningslied ten gehore: "De koning van de weide in het mooiste jaargetijde." De grutto had zijn mededingers ruim verslagen. De huismus, de merel, de koolmees. Kortom, saaie vogels die wij elke dag van het jaar zien.

Uit 1946 stamt de vierde druk van het boekje dat ik als jongen kreeg van mijn ouders: J. A. Verwey, *Dwalend ginds en her*. Het bevatte schetsen van de levende natuur. Zoals 'Onder de lustige grieten', met de volgende beginregels. "De meest opgewekte en gezellige gasten onzer weiden zijn zeker wel de grutto's, die door hun luidruchtigheid en het feit dat ze twee volle jaargetijden door vertegenwoordigd zijn, er wel zorg voor dragen, dat de aandacht op hen gevestigd wordt." Onbetwistbaar juist! Wie in een weidegebied van maart tot juni grutto's ziet vliegen, voortdurend de grietto-grietto-roep hoort, heeft wat men noemt een topbeleving. De Kievit en de tureluur

Foto: Loraine Bodewes

kunnen daar niet tegenop. Toch zitten er wonderlijke kanten aan deze uitverkiezing. De grutto valt te zien in de weide-

Foto: Weidevogelvereniging

gebieden van Zeeland via Holland tot Friesland met uitlopers elders. In grote delen van Nederland, Limburg met name, is de grutto een zeld-

zame dwaalgast. De vogel van Nederland is wat je kan noemen een 'Hollandse' vogel. Bovendien is de griet maar de helft van het jaar aanwezig. De nieuwe koning overwintert in Afrika. Daarbij komt nog dat men in Afrika en vooral in Holland op grote schaal het leefmilieu van de grutto verwoest. Nog niet lang geleden broedden er 120 duizend paren in Nederland. Nu zijn het er minder dan 30 duizend. De stad ruikt op. De boer werkt efficiënter. Het is nog niet te laat roepen de idealisten van *Vroege Vogels*. Hopelijk! Tegelijk lijkt onze nieuwe totem een symbolische keuze. Een beest zo Hollands als wat, dat snel aan invloed verliest en zich niet aan grenzen stoort en daardoor kwetsbaar wordt. Het is de keuze voor de nostalgie. Terug naar toen, luidt de onderliggende boodschap. Geef mij maar de huismus, de koolmees en de merel. Die gaan het redden. In Holland, Nederland en Europa.

Hans Philipsen

Hans Philipsen is oud-rector van de Universiteit Maastricht

colofon

Redactieadres

St. Servaasklooster 32

Postbus 616

6200 MD Maastricht

(volg routebordjes)

T 043 - 38 85 390

E observant@maastrichtuniversity.nl

W www.observantonline.nl

Stichtingsbestuur

Arie Nieuwenhuijzen Kruseman (vz),

Sandra Daas, Catharien Kerkman, Stephanie

Meeuwissen, Christoph Rausch

Redactieraad

Harald Merckelbach (vz), Piet Eichholtz, Birsen

Erdogan, Chahinda Ghossein, Ton Hartlief,

Alexandra Rosenbach

Redactie

Riki Janssen

(hoofdredacteur) 043 - 38 85 384

Wammes Bos 043 - 38 85 383

Wendy Degens 043 - 38 85 382

Cleo Freriks 043 - 38 85 386

Maurice Timmermans 043 - 38 85 381

Redactie-assistent

Marion Janssens 043 - 38 85 390

Aan dit nummer werkten verder mee:

Albert Bergbroeder, Ingrid Candel, Ype Driessen,

Alison Edwards, Arjen van der Heide, Ellen Krij-

nen, Jim Pedd, Hans Philipsen, Kate Surala

Fotografie

Lorraine Bodewes, Joey Roberts

Illustraties/Opmaak/Basisontwerp

Simone Golob, www.sgiv.nl

Vertalingen

o.a. door B. Wall & P. Nekeman

Druk

Janssen/Pers Gennepe

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen

zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties

Voor regionale en interne adverteerders: Marion

Janssens, 043 - 38 85 390,

marion.janssens@maastrichtuniversity.nl

Voor overige adverteerders:

Bureau Van Vliet, 023 - 57 14 745,

m.dewit@bureauvanvliet.com

Internet: www.bureauvanvliet.com

(Voor Paarltes zie info bij Paarltes)

Abonnementen

Leden van de universitaire gemeenschap

ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en

andere belangstellenden kunnen zich abonneren

voor € 37,00 per jaar.

Losse nummers € 1,00

HOP

Observant is aangesloten bij het

Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande

schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur

geheel of gedeeltelijk worden overgenomen

Voor hetzelfde geld staan de
paarltes iedere week
ook op internet:

www.observantonline.nl

WINTER BBQ @ STAYOKAY
info:Maastricht@stayokay.com

8-week MINDFULNESS course More
info bit.ly/1NLb2Px

T.K. van particulier ruime
BOUWKAVEL eventueel in combinatie
met rustieke woning te Maarland-
Eijsen Prijs €175,-/m2 k.k. Info: WWW.
WONENINMAARLAND.NL

PROFESSENELE
THESISVORMGEVING INCL.
DRUKWERKBEGELEIDING
HOGE KWALITEIT VOOR EEN
BETAALBARE PRIJS. WWW.
DLGRAPHICS.NL 0624321042 INFO@
DLGRAPHICS.NL

PIANO-TUNER-MAASTRICHT.NL

WANTED: Students who can help
with adm.activities. More info: SBE
Executive Master Programs s.galama@maastrichtuniversity.nl or call 043-3883780

paarltes

PUBQUIZ @ JOHN MULLINS IRISH
PUB & RESTAURANT. EVERY
TUESDAY @ 8 O'CLOCK

Te koop Balsemienbeemd 64
Maastricht. Instapklaar, 3 slaapkamers
en een fijne tuin. VP 164.000. Open
huis 28 nov. 11 tot 12.30

JOHN MULLINS IRISH PUB &
RESTAURANT YOUR PLACE FOR
FISH,STEAKS,BURGERS AND
VEGETARIAN FOOD.SPORTSPUB.
EVERY TUESDAY QUIZNIGHT-LIVE
MUSIC EVERY WEEKEND

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoenstraat 8-10
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 325 19 78

Paarltes

Per letter, leesteken of spatie een apart hokje gebruiken. Regels volschrijven tot het einde. Voor langere teksten geldt het advertentietarief. Inleveren bij de redactie kan maandag tot en met donderdag van 09.00 tot 17.00 uur / contant betalen. Bezoekadres: loop de Minderbroedersberg omhoog, vóór de ingang van nummer 4 rechts af en loop het appartementencomplex (rode baksteen) binnen. Volg de bordjes naar de 2e verdieping. Digitaal inleveren kan ook, zie www.observantonline.nl Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde Paarltes verschijnen de donderdag daarop in de krant. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de Paarltes en behoudt zich het recht voor om zonder opgaaf van reden Paarltes te weigeren.

_____	€ 3,00
_____	€ 4,00
_____	€ 5,00
_____	€ 6,00
_____	€ 7,00
_____	€ 8,00

Even niet bang zijn omdat mama als een monster tegen je praat

Zieke kinderen voelen zich beter als hun ouders dichtbij zijn. Daarom zijn er de Ronald McDonald Huizen. Dan is zo'n lekkere knuffel van papa of mama nooit ver weg.

www.kinderfonds.nl

Een ziek kind kan niet zonder zijn ouders

RONALD MCDONALD KINDERFONDS NEDERLAND

De mededelingen van de universiteit, faculteiten, servicecentra en studentenorganisaties zijn te vinden op www.observantonline.nl

The announcements of the university, faculties, service centres and student organisations can be found on www.observantonline.nl

agenda academische zittingen Aula Minderbroederberg 4-6

26-11, 10.00 uur: drs. Stef Zeemering	3-12, 16.30 uur: Inauguratie Prof.dr. Phedon Nicolaidis	14-12, 12.00 uur: mw. Geneviève A.F.S. van Liere, MSc.	17-12, 14.00 uur: dhr. Frederik C. Schadd, MSc.
26-11, 12.00 uur: mw.dr.s. Maureen Aarts, MSc.	4-12, 10.00 uur: dhr.dr.s. Jarno Melenhorst	14-12, 14.00 uur: mw. Katharina K. Pucher, MSc.	17-12, 15.45 uur: mw. Su-Mia Fazilet Akin, MSc.
26-11, 12.00 uur: mw.dr.s. Maureen Aarts, MSc.	4-12, 14.00 uur: mw. Milou H. Martens, MSc.	14-12, 16.00 uur: dhr.dr.s. Michael H.D. Rauner	17-12, 16.00 uur: dhr.dr.s. Johan B.H.M. Dupont
26-11, 14.00 uur: drs. Josephus (Joop) H.M. Rémé	4-12, 16.30 uur: Inauguratie Prof.dr. Marc de Werd	15-12, 10.00 uur: mw. Evertje H. van Roekel, MSc.	18-12, 10.00 uur: mw. Tammy Oth, MSc.
26-11, 16.00 uur: dhr. Tom H.G.A. Peeters, MSc.	7-12, 14.00 uur: mw. Alexandra Ziemann	15-12, 12.00 uur: mw. Muriel X. Gabriele Draht, MSc.	18-12, 12.00 uur: mw. J.D. (Dianne) de Boer-de Korte
27-11, 10.00 uur: mw. Yvonne Oligschläger, MSc.	8-12, 14.00 uur: mw. An E.K. Deliaert, MD	15-12, 14.00 uur: mw. Peggy M.H. Bongers, MSc.	18-12, 14.00 uur: mw. Janneke E. van Leijen-Zeelenberg, MSc.
27-11, 12.00 uur: mw. K. (Nina) A.P. Wijnands	8-12, 16.00 uur: dhr.dr.s. Pieter P.H.L. Broos	15-12, 16.00 uur: mw. Sarah-Anna Heschem, MSc.	18-12, 16.30 uur: Afscheidscollege van Prof.dr. Fred Brouns
27-11, 14.00 uur: mw.dr.s. Marijke Vanspauwen	9-12, 10.00 uur: mw. Toan Do Thi Thanh, MIH	16-12, 09.45 uur: dhr. Giorgio Triulzi, MSc.	21-12, 09.45 uur: dhr. João P. da Costa Alvares Viegas Nunes, MSc.
27-11, 16.00 uur: Afscheidscollege prof.dr. Bas Mochtar	9-12, 12.00 uur: mw. Yufitriana Amir, MSc.	16-12, 10.00 uur: dhr. Hussein M. Nasrallah, MSc.	21-12, 10.00 uur: mw.mr. Kerstin Van de Ven
1-12, 14.00 uur: mw. P. Denise Alexander, MSc.	10-12, 10.00 uur: dhr.dr.s. Lucas J. Poort	16-12, 12.00 uur: mw. Adriana N. van Dijk-de Vries, MSc.	21-12, 12.00 uur: dhr. Zlatan Mujagic, MSc.
1-12, 16.00 uur: mw. Nela Lekić, MSc.	10-12, 12.00 uur: dhr. Ajay Suresh Sharma	16-12, 12.45 uur: mw. Yanti Octavia, MSc.	21-12, 14.00 uur: mw. Yanny Ying-Yee Cheng, MSc.
2-12, 10.00 uur: dhr. Mehdi Piri Damagh, MSc.	10-12, 14.00 uur: mw. Erika Huber	16-12, 14.00 uur: dhr. Kevin W.A. Göttgens, MSc.	21-12, 15.45 uur: dhr. Hibret B. Maemir, MSc.
2-12, 12.00 uur: mw. Skadi van der Meer, MSc.	10-12, 16.00 uur: mw.dr.s. Rosanne L. Rademaker	16-12, 15.45 uur: dhr. Abdul Baseer Qazi, MSc.	21-12, 16.00 uur: mw. Mildred A. de Bruijn
2-12, 14.00 uur: dhr. Ismail Sinan Guloksuz, MSc.	11-12, 10.00 uur: mw. Chantal M.C. le Clercq, MSc.	16-12, 16.00 uur: mw. Vera-Christina Mertens, MSc.	22-12, 12.00 uur: mw.dr.s. Lindy Gommans
2-12, 16.00 uur: dhr.ir. Martijn L.L. Chatrou	11-12, 12.00 uur: mw. Christina Peristeridou	17-12, 10.00 uur: mw. Andreea C. Bicu, MPhil.	
3-12, 10.00 uur: mw. Sonia C. Garcia Caraballo, MSc.	11-12, 14.00 uur: mw.dr.s. A.E.W. Hamaekers	17-12, 10.45 uur: dhr. Pieter Eijgenraam, MSc.	
3-12, 12.00 uur: dhr. Seyed Ehsan Pishva, MD	11-12, 16.30 uur: Inauguratie Prof.dr. Bela Kubat	17-12, 12.00 uur: mrs. Zeliha Emel Öztürk, MSc.	
3-12, 14.00 uur: mw. Tine M. Comhair, MSc.	14-12, 10.00 uur: dhr.dr.s. Laurentius J.M. Evers		

Interne vacatures

- **EU Project Coordinator**, FASoS, 15.2 hours, scale 9
Vacancy number: AT2015.221
- **Docent-2**: Huisartsbegeleider, FHML, 15.2-16 uur, schaal 12
Vacaturenummer: AT2015.222
- **Post Doc**, Department of Radiotherapy, GROW, FHML, 38 hours
Vacancy number: AT2015.223

Voor uitgebreide informatie, raadpleeg de website www.maastrichtuniversity.nl. Ga naar de link Medewerkers en vervolgens naar Vacature-aanbod (onderaan de pagina). Klik daarna op Academic Transfer. De vacante functies zijn onderverdeeld in interne en externe vacatures. Schriftelijke sollicitaties o.v.v. vacaturenummer op brief en envelop (of elektronisch solliciteren via de vacaturewebsite) richten aan de afdeling HRM van de betreffende faculteit of beheerseenheid (Postbus 616, 6200 MD Maastricht). De vacatures staan open voor interne kandidaten (medewerkers en uitkerings-gerechtigden van de UM).

www.maastrichtuniversity.nl

Laten we de kunstnier klein maken. En de wereld van Willem weer groot.

Willem zit vier uur lang vast aan een dialyseapparaat. Vier keer per week. In die tijd kan Willem niet naar school, niet naar buiten, niet met vrienden afspreken.

Een draagbare kunstnier geeft Willem zijn vrijheid en energie terug. Dat is hard nodig want dialyse is geen leven, maar overleven.

Draag bij aan de draagbare kunstnier. Sms NIER naar 4333 of geef via nierstichting.nl

Eenmalig
2,00 €/SMS

Met 1 SMS doneert u eenmalig € 2,- (exclusief telefoonkosten). Meer informatie: www.nierstichting.nl/sms.

Amino: 'Ik ben gevlucht uit Somalië. Nu wil ik graag weer studeren.'

Geef om talent en maak deze studie mogelijk!

Kijk op www.uaf.nl

Studie en werk voor hoger opgeleide vluchtelingen

Flyersoep

In de hand een stapeltje papier en op het gezicht een geforceerde grijns. Dat is het beeld van een gemiddelde flyeraar. Het lukt je zelden ze te ontwijken. Sluiks wegstijgen helpt niet en het aanbrennen van een curve in je looplijn wordt gecounterd met een vrolijke huppelpasje, gevolgd door een enthousiast "hoi". Het resultaat is altijd hetzelfde: een opgevouwen ongelezen flyer, die bij de directe afwezigheid van een prullenbak netjes in een broekzak belandt. Je zou denken dat de flyeraar in het digitale tijdperk een uitstervende soort zou zijn, maar niets is minder waar. In Edinburgh, waar de laatste maand van mijn stage is aangebroken, lukt het me zelden om van deur tot deur te komen met lege broekzakken. Niet alleen zijn de flyeraars hier met velen, ze zijn ook bijzonder uitgekookt. Zo werd ik laatst op discrete wijze benaderd door een flyeraar in burger, die mij op geheimzinnige wijze een A4tje in de hand drukte. "Ik heb hier een belangrijke boodschap voor je", zei hij zacht. Beduusd nam ik het briefje aan, keek om me heen alsof ik zojuist een gewichtige coke-deal had gesloten, en liep door. Toen ik even later het briefje openvouwde bleek het al snel om een zeer matige aanbieding voor pizza te gaan, waarop zowel ergernis als bewondering zich van mij meester maakten. Deze meneer beheerste zijn vak, zoveel was duidelijk.

Maar laten we wel wezen, offline spam is toch niet meer van deze tijd? Bovendien is het misleidend. Aanvankelijk is er de vreugde dat een onbekende zomaar een praatje aanknoopt. Maar wanneer blijkt dat er bijbedoelingen in het spel zijn, maakt de vreugde al snel plaats voor irritatie, een dynamiek die we maar al te goed kennen. Zo kent iedereen het gelukzalige gevoel wanneer er post op de deurmat valt. Er heeft iemand de moeite genomen je een brief te sturen. Je doet er toe. Maar bij nadere inspectie blijkt het een geadresseerde reclamefolder. Of neem het digitale equivalent, de nieuwsbrief waar je je nooit voor hebt ingeschreven. Die heeft dan wel weer als voordeel dat die niet rondslingerd in je kamer.

Mijn onvermogen om de handige flyeraars er op tijd uit te pikken maakt dat ik regelmatig met een flyertje thuiskom. Daarbij komt dat ik moeite heb met het weggooien van papier, met als gevolg een enorme stapel flyers in de hoek van mijn kamer. De plastic-soep heeft met de flyer-soep een waardige plaatselijke evenknie gevonden.

Arjen van der Heide

ZHOOG

Door Ype
Driessen

René

Jurre

Merel

Harrie

Zèg dat dan!

Ik heb 'm ook maar ingevuld. Het werkbelevingsonderzoek. Ook wel de medewerkers-treddenheidsenquête genoemd. Ook wel medewerkerswerkbelevingsonderzoek. Ik houd niet van enquêtes maar vond het zo zelig voor het College van Bestuur dat ons speciaal een berichtje stuurde met de vraag of we "graag naar ons werk komen". En of we het maar wilden invullen, want dan krijgen ze een beter beeld van onze gevoelens en "zo hopen wij samen met u te verbeteren".

O god, dacht ik, daar begint het al, en ik heb de enquête zelf nog niet eens aangeklikt! Dat taalgebruik! Ze willen samen met mij verbeteren, maar wat? Ik mis het lijdend voorwerp. Dus sla ik de allernieuwste Van Dale er op na en zie dat de aller-allerlaatste betekenis van verbeteren de onovergankelijke vorm is, en dan betekent het: beter worden. Zèg dat dan! Ze willen dus samen met mij beter worden. Waren we ziek dan? Of moeten we ergens beter in worden? Waarin? Joost mag het weten.

Nou goed, ik begin manmoedig aan vraag 1: *Moet u extra hard werken om iets gedaan te krijgen?* De moed zakt me meteen in de schoenen. Wat bedoelen ze hier nou weer mee? Moet ik van iemand iets gedaan krijgen? Van mijn baas, mijn collega's? Of bedoelen ze dat ik extra hard moet werken om überhaupt iets uit mijn handen te krijgen? Dat het met gewoon werken, laat staan hard werken, niet lukt. Dus ik denk: deze vraag sla ik maar over. Maar ho, dat gaat zomaar niet! Geen antwoord, dan ook geen volgend scherm-pje.

En dan had ik, jammer jammer, toch wat hoogstandjes gemist. Zoals deze: *wordt u in uw werk geconfronteerd met dingen die u persoonlijk raken?* Natuurlijk, elke dag! Vooral sinds ik als

speciale gezant van de tsaar door de instelling zwerf. Ik ben een gevoelig mens. Dus ik huil van pure ontroering als ik een decaan of een directeur ontmoet die daadwerkelijk luistert naar zijn ondergeschikten. Ik snotter bij een bevlogen docent, ik snik bij een geïnspireerd werkoverleg. Het is een raadselachtig volkje, de enquêteurs van deze wereld. Wat te denken van: *mijn leidinggevende scheidt mogelijkheden om mijn werkvermogen te verbeteren*. Dat is dan bijvoorbeeld waar, of helemaal niet waar, of eerder waar. Hè, eerder waar? Nu niet meer? Of bedoelen ze dat niet? En kan iemand me uitleggen wat ik moet verstaan onder *werkvermogen*? Ach, ik word er zo moe van. Nu verschijnt er weer een rubriekje met de kop: *innovative creative citizenship behavior*. Hullep!!! Worden we hier ineens als burger aangesproken, in het Angelsaksisch nog wel. Even verderop gaat het erover of mijn werkinspanningen ... in verhouding zijn met wat ik er

voor terug krijg. Bij de puntjes mag je iets invullen, van 'helemaal niet' tot 'in zeer sterke mate'. Nou, ik vul natuurlijk het eerste in, 'helemaal niet', want ik krijg maar een schijntje voor al mijn inspanningen. Ik ga mijn salarisschaal niet verklappen maar, lezer, er zijn in deze instelling lieden die véél meer betaald krijgen voor véél minder werk! Of zouden de enquêteurs weer eens iets anders bedoelen? Waardering of zo? Tja, wie zal het zeggen! Maar het mooiste vergeet ik bijna: *Mijn werk brengt mij in vervoering*. En dan mag u invullen of dat eens per jaar is, of per maand, of dagelijks etc. Zullen we met z'n allen dat laatste aankruisen? Dat we dagelijks in vervoering worden gebracht door alles wat ons binnen de muren van onze pracht-UM overkomt? Inclusief deze enquête?

Albert Bergbroeder

Twitter: @a_bergbroeder